

České fotografické časopisy od roku 1948 do současnosti

Michal Reichstätter

ABSTRAKT

Tato práce si klade za cíl čtenáře seznámit s fotografickými časopisy dostupnými na našem trhu v intervalu let 1948 až 2004. Jde o poměrně stručný výčet tendencí a stylů, zacílení na různého diváka, zároveň pak snaha o určité kvalifikování jednotlivých periodik. Každému z časopisů je věnováno 2-10 stránek, podle změn, které v průběhu vydávání jej nastaly a podle délky působení časopisu na trhu.

This work set an aim to acquainted readers with photographic magazines on Czech market between 1948 and 2004. It's brief view of tendencies and kinds of styles, their aimed at some kind of readers and effort for survey them. There are 2-10 pages of the text left to each of the magazines, depending on time being selt on the market.

Poděkování :

Moravské zemské knihovně,

Knihovně Moravské galerie v Brně

a Státní vědecké knihovně v Olomouci

za poskytnutí studijních i obrazových materiálů k této práci

Obsah.....	5
 Úvod.....	6
 I. Teoretická část.....	7
1.1 Fotografické časopisy na našem území.....	8
 II. Praktická část.....	11
2.1 Československá fotografie.....	12
2.2 Revue fotografie.....	24
2.3 Výtvarnictvo-fotografia-film.....	35
2.4 Listy o fotografii.....	38
2.5 Imago.....	41
2.6 Advanced – Obraz a zvuk / Foto video.....	43
2.7 Photo life.....	47
2.8 Historická fotografie.....	51
2.9 Fotograf.....	54
2.10 Digitální Foto magazín.....	57
2.11 Digi Foto.....	61
 Závěr.....	64
Seznam použité literatury.....	66
Seznam obrázků.....	67

ÚVOD

Cílem této práce by mělo být stručné vystižení fotografických časopisů vycházejících v minulosti i současnosti na území České republiky. Stručným vystižením se rozumí informování především o obsahové stránce časopisů, tedy informace vedoucí k zpřehlednění, usnadnění dalšího studia vývoje fotografického média. Nechci se dopodrobna zabírat tendencemi jednotlivých období, neboť vymezený interval 1948-2004 je příliš rozsáhlý, a nálad a tendencí se v něm objevuje nespočet. Zároveň bych rád informoval o obsahu těchto časopisů spíše než o ne-obsahu. Ne-obsahem rozumím to, co uvnitř časopisu není. Například politická situace.

Cílem práce by nemělo být „smysluplné“ odhalení, který časopis je „lepší“ nebo „horší“, který znamená „více“ nebo „méně“, neboť tyto pojmy vždy jsou a budou sporné a relativní.

Cílem by měla být INFORMACE a ORIENTACE.

Tedy - INFORMACE které vlastně časopisy, věnující se oblasti fotografického média v daném intervalu 1948 - 2004 na území dnešní České republiky vycházely a ORIENTACE v nich.

Vzhledem k té skutečnosti, že jednotlivé časopisy vycházeli/vycházejí v rozdílném časovém úseku, budu věnovat jednotlivým plátkům různé rozsahy textu, neboť některé z nich, tohoto důvodu, ještě neměli možnost vývoje a proto se dá informovat pouze o jejich dnešním zaměření a cílech.

Dále zřejmě nebude nikterak obtížné identifikovat časopis-vzor, a časopis kopie, ať již v jakémkoliv (negativní/pozitivní) smyslu slova. Tedy se dozvědět, který z časopisů znamenal přínos čehosi nového, ať již dlouhodobě trvajícího fenoménu, nebo jen rubriky, přístupu ke čtenáři. Co to vlastně znamená tématizace a co (a zda vůbec něco) si pod tímto slovem představují šéfredaktoři jednotlivých časopisů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

FOTOGRAFICKÉ ČASOPISY NA NAŠEM ÚZEMÍ

Forma časopisu byla fotografii vždy blízká. Ve světě i na našem území. Vždyť už první zmínka o převratném objevu nového, v té době netušeně důležitého kulturně společenského média - vynálezu fotografie - byla, ještě v éře Rakousko-Uherské, uveřejněna v pravidelně vycházejícím periodiku **Bohemia**. Psal se 27. leden 1839. Informace zněla ještě v jazyce německém, **Pražské květy**, respektive jejich příloha **Česká včela**, informovala o *Niepceově* vynálezu o 11 dní později, 7. února, ale již v češtině.

Prvním pravidelně vycházejícím fotografickým plátkem na našem území stal se roku 1854 německy psaný **Photographisches Journal Wilhelma Horna**. Časopis spíše technického rázu, plnící roli informátora na poli fotografických novinek se od 25. února 1890 stává *Josefem Kafkou* redigovaný a *Bernardem Golweinem* vydávaný **Fotografický věstník**.

Přelomovým datem můžeme nazvat 10. leden 1892 - na českou fotografickou scénu vstupuje periodika Klubu fotografů amatérů v Praze nazvaná **Fotografický obzor**, jenž se na řadu let stává arénou polemičského boje fotografických diskusí. Ať již jde o obhajobu fotografie jako takové nebo při mezi zastánci ušlechtilých tisků a tzv. přímou fotografií. Fotografický obzor znamenal místo pro diskusi, místo pro polemiky, ale především - znamenal velmi mnoho z hlediska vývoje fotografie v českých zemích.

Pro vývoj fotografie byl jistě nesmírně důležitý vznik obrazových časopisů, jež se sice o teorii fotografie nikterak nezajímaly, poskytly jí ovšem uplatnění v praxi - ilustrace, reportáže, obrazové příběhy, reklamy, ad.

Mluvíme o plátcích Světozor, Zlatá Praha, ale především Český svět, vydávaný od 5. října 1904 jako čtrnáctideník, o dva roky později dokonce jako týdeník nebo od roku 1926 Jaromírem Johnem redigovaný Pestrý týden.

Časopisy ryze fotografické vycházející v oné době nedosáhli již zdaleka takového účinku jako jejich vzor Fotografický obzor a jejich působení nemělo až na výjimky delšího trvání - od roku 1919 do roku 1922 vydává *František Suchánek* **Fotografickou revue**, 1921 pak

František Mrskoš **Rozhledy fotografa amatéra**, který se v roce 1929 slučuje právě s Fotografickým obzorem, měsíčník **Československý fotograf**, vycházející v roce 1922 zaniká již sedmým číslem. Od roku 1923 je dále, v redakci *Františka Patzela*, na trhu **Věstník společenstva fotografů**, s centrem v Hradci Králové. Časopis je určen pro profesionální fotografy, v roce 1943 mění název poprvé, na Věstník fotografů, v roce 1947 opět - Zpravodaj fotografů, aby byla v následujícím roce 1948 jeho činnost zrušena. V roce 1931 v Bratislavě působící **Jaromír Funke** a **Zdeněk Rossmann** publikují invenční **Novou Bratislavu**, které ve výsledku vyšli pouhá čtyři čísla. Zastoupení fotografického média si též můžeme všimnout při listování revue Devětsilu ReD. Roku 1933 datuje se prvé dějství čtrnáctideníku **Fotografie**, redigovaným *Václavem Černým*, jehož činnost je nejprve ukončena Druhou světovou válkou, v roce 1941, posléze únorem 1948. Druhá světová válka stojí také za likvidací jednak **Fotografických besed**, periodika Klubu fotografů amatérů v Olomouci, dále pak dvou plátků vydávaných od a pro fotografické zaměstnance a fotoobchodníky - měsíčník **FOTO** a **Fotograf**.

Rok po konci války začíná druhá etapa Fotografického obzoru, ovšem s novým titulem - **Československá fotografie**. Časopis se pokouší o obrodu amatérské obce, v průběhu roku 1950 je jeho činnost ukončena, a na místo něj se začíná vydávat **Nová fotografie**. Ta podrobuje Československou fotografii drtivé kritice, aby o dva roky později mohla přijmout tento titul znovu za svůj, už ovšem směřující kamkoliv jinam, než do té amatérské obce, jež byla původní Československá fotografie věnovaná.

Roku 1957 vydává kolektiv pod vedením Václava Jírů sborník **Fotografie 57**, která od roku 1959 začíná jako čtvrtletník vycházet pravidelně. A po dlouhé době se začíná věnovat otázkám a potřebám obce profesionální.

Roku 1963 pak na Slovensku začíná vycházet měsíčník **Výtvarnictvo-fotografia-film**, který ovšem fotografii nevěnuje více než osm stran na číslo.

Nová obroda produkce fotografického tisku přichází až s příchodem trhu - tedy po roce 1989. Československá fotografie, se změněnou redakcí, mění i název - nejprve na **Fotografie**, posléze **FOTOgrafie / magazín**. Roku 1994, již po předchozím nepravidelném vycházení, končí éra časopisu Revue Fotografie. V témže roce Institut tvůrčí fotografie v Opavě spolu s FAMU v Praze poprvé vydává pedagogicko-teoretické **Listy o fotografii**.

V roce 1996 pak začíná činnost dalších dvou velice různorodých magazínů - **Imago**, vycházející dvakrát ročně, věnující se fotografii v rámci východního bloku a obchodně-technický **Advanced - Obraz a Zvuk**, později známý pod označením **Foto video**. V roce následujícím vychází poprvé **Photo life**, který se orientací na trhu a návratem k amatérismu (jež se ovšem nedá srovnávat s významem amatérismu v první polovině 20. století) stává nejprodávanějším fotografickým časopisem na trhu.

Roku 2001 se poprvé objevuje **Historická fotografie**. Časopis, věnující se jednoznačně jen historické úloze fotografie, vychází jednou ročně.

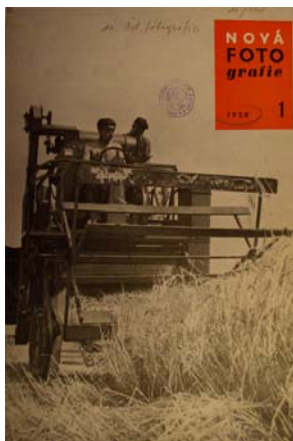
Stejně vyhraněným, ovšem ve zcela jiných souvislostech, jeví se být periodikum **Fotograf**. Zaměřuje se totiž na fotografii uměleckou. Ať již to v roce 2002 znamená cokoliv. Čím dál silnější postavení digitální fotografie nejrychleji reflektuje, svým vznikem v roce 2003, **Digitální fotografie magazín**. Digitálnímu médiu se věnují i Foto video a Fotografie magazín, ty se ovšem snaží věnovat více méně i fotografii klasické. Dalším plátkem ryze digitálního zaměření je **DIGIfoto**, vycházející nepravidelně od roku 2004.

Na následujících stranách jsem se pokusil o shrnutí jednotlivých časopisů vycházejících na našem území od roku 1948 do současnosti.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

Československá fotografie

1950

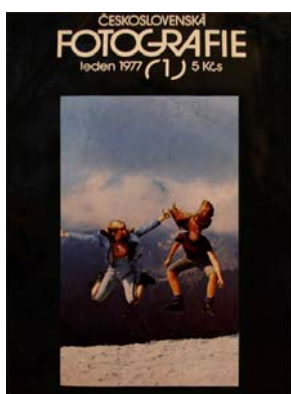
1953

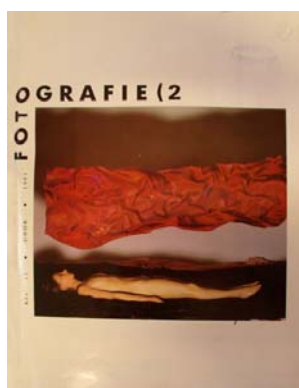
1959

1977

1991

1999

2002

2005

V roce 1948 zaniká činnost časopisu Fotografie, vycházejícího od roku 1933, s pauzou od 1941 do konce války. Stejně tak časopis Zpravodaj fotografů přestává roku 1948 vycházet.

Časopis **Československá fotografie** vychází coby oficiální orgán Československého svazu klubů fotografů amatérů v Praze od roku 1945. Za redakci zodpovídá *V. Nový*, a redakční rada se skládá z *J. Berana*, *J. Bureše*, *K. Hermann*a, *P. Koblice*, *V. Malíka*, *J. Novotného*, *J. Šebesty*, *V. Tolmana* a *J. Zemana*.

Časopis vydává sám ČSKFA.

A jediné, čemu se tento plátek snaží věnovat je médium fotografie. Tato poznámka jeví se nadbytečnou, ovšem s postupem času zjistíme, že to aby se fotografický časopis, populárně naučné médium, v tomto případě, věnoval jen fotografii je spíše jevem výjimečným, než samozřejmým.

Za články rázu technického zodpovídá střídavě *P. Koblic* a *J. Kulháněk*, ve dvojčísle listopad-prosinec, kde je technické stránce fotografie, resp. vývoji fotografických objektivů věnováno hned 5 stran (což jest z dvanácti celkových, nepočítáme-li hlubotiskovou dvoulistovou část poměrně dost), toto téma vyčerpal *RnDr B. Havelka*.

Technická stránka byla nedílnou součástí činnosti ČSKFA, stejně tak ovšem stránka, řekněme ještě bez jakéhokoliv ideologického zabarvení, “ideová“. Tedy náměty, diskuse o médiu jako takovém, ale především rozborů obrazů, tedy něco jako “praktická teorie“. Tato rubrika byla spravována redakcí, tedy zde ještě chybělo cosi, jako zpětná vazba od čtenářů listu. Dále bychom v jednotlivých číslech mohli najít informace o výstavách, vyhlášení soutěží (i mimo ČSKFA), informace o obsahu zahraničních časopisů (americké *Minicam Photography*, *US camera*, francouzské *Photo-Cinéma*, švýcarská *Camera*,...), a samozřejmě zkratkovité informace z oblasti všeho, co by se jen trošku mohlo fotografie týkat, tedy jakési střípky různorodých fotografických zajímavostí.

Třetím číslem pátého ročníku, tedy ročníku 1950, je vydávání časopisu Československá fotografie zastaveno. Místo něj začíná Ústřední rada odborů vydávat od července 1950 měsíčník **Nová fotografie**. Odpovědným redaktorem se stává *František Doležal*, který hned v prvním čísle srozumitelně oznamuje, prostřednictvím úvodníku a dalších dvou článků, kam by měla Nová fotografie směřovat. V úvodníku se též dozvíme, proč už ne Československá nýbrž Nová.

Ve článku *F. Čiháka* (50/1) **Súčtovat s úpadkovou buržoásní fotografií** se ostře kritizuje formalistické pojetí fotografie, ne-skutečnost fotografie, článek *F. Doležala* **Nové pojetí technické práce** v témž čísle kritizuje prakticky celý modernistický styl vznikuvší v 30.letech, tedy diagonálně kompoziční řešení obrazu, velký detail, ptačí a žabí perspektiva,... Časopis se dále velice ostře tématicky vymezuje nebo chceme-li specializuje na snímky z pracovního prostředí, prostředí nejrůznějších údernických schůzí, rekreace pracujících, sportovní snímky a portrét, tedy na ŽIVOT, kterým se mělo žít. Zcela vymizely akty, experimentální snímky, reklamní tvorba, téměř i krajinářské snímky, nebo cosi, co můžeme hodně předčasně nazvat „poetikou všedního dne“.

Časopis byl vydáván pro dělnické fotografy, v každém čísle se objevovaly výzvy k ještě větší politicko-fotografické angažovanosti, s určitou komickou nahodilostí, objevují se na různých místech citáty tehdejších celebrit (Mao 'ce Tung, J.V.Stalin,...), od čísla 6/51 jsou tyto citáty umisťovány na první stránku pod úvodník. Roku 1951 střídá na postu odpovědného redaktora *Františka Doležala* *Josef Dvořák*, kterého po dalších pěti číslech sesadí *Václav Špaňhel*.

Obsahově se časopis v roce 1951 poměrně zpřehledňuje, delší ideologické články, především *F.Doležala*, *J. Čiháka* a *V. Jirů*, jsou proloženy články technického a praktického rázu, jmenujme např. **Fotografování v zimě** od *L. Bugára* nebo **Zařízení fotokomor** od *V. Sklenáře*. *Rudolf Skopec* radí začátečníkům v **Kapitolách pro začátečníky**, o články ryze technické se nejčastěji starají *P. Koblic* a od roku 1952 *K. Kameník*. Dále je zde jedna stránka věnována amatérské kinematografii.

Páté číslo ročníku 1952 již nevydává Ústřední rada odborů, ale vydavatelství Osvěta. ÚRO místo Nové fotografie začíná vydávat ryze ideologický měsíčník Klub.

Nová fotografie se pod vydavatelstvím osvěta formálně mírně změnila (obsah na poslední straně), vystřídala odpovědného redaktora (*J. Spousta*, šéfredaktorem *J. Pancíř*), na první pohled se ovšem stále jedná o tíž časopis. Rubrika Rozbor snímků se dostává do obsahu, o rozbor se stará *V. Jířů*.

Časopis **Nová fotografie** přestává vycházet dvanáctým číslem ročníku 1952, respektive získává staronový název **Československá fotografie**.

Pokud si odmyslíme veškeré politické dění té doby a zaměříme se na časopis Nová fotografie pouze z fotografického hlediska, musíme dospět k názoru, že natolik jasně tématicky a názorově vyhraněný plátek nemá v dalším vývoji fotografických časopisů obdoby. Jak již bylo zmíněno, časopis se čitelně ohradil vůči všemu, co s sebou nesla Nová věcnost, z formálního hlediska, a poměrně důkladně a vyčerpávajíc se začal věnovat tématům, které přijal za své. Došlo zde k radikalizaci jak obsahové tak i formální stránky fotografie, veškerá snaha o cokoliv jiné byla uveřejněna a ostře kritizována. V čísle 5/50 jsou uveřejněny ukázky fotografií amerického, anglického a holandského fotografického tisku, převážně reklamního rázu, a přes svou veškerou technickou brilantnost jsou kritizovány za lživé zobrazování skutečnosti, stejně tak snímky časopisu Vogue hned v prvním čísle neodpovídají ideám Nové fotografie, jako též vybrané fotografie Josefa Ehma nebo Jiřího Jeníčka. Znovu opakuji, mluvím zde pouze a jen o časopisu jako takovém, který by se vymezit měl, nikoliv o pravdivosti a chybách jeho ideologických proklamací, navíc v kontextu doby padesátých let. Dále jestli tento časopis k něčemu přispěl, tak rozhodně v oblasti přístupu ke čtenáři. Náhle se divák/čtenář mohl vyjádřit k vystaveným fotografiím na stránkách i na obálce, náhle si mohl dovolit rozpoutat diskusi nad otázkou dalšího nezveřejňování krajinářské fotografie v Nové fotografii. Do té doby mohl klást věcné, laické otázky technického rázu, ale otázky ideologicky-fotografické, popřípadě ideologicky-tvůrčí byly možné řešit jen v příslušném klubu, nikoliv na stránkách celoplošného časopisu. A dovoluji si

tvrdit, že vzhledem k tomu, že tato práce nemá být o politickém uskupení té či oné doby, nýbrž o časopisech, jež v této době vycházeli, musíme být tohoto pohledu, nadhledu schopni.

ČESKOSLOVENSKÁ FOTOGRAFIE - Časopis pro ideovou a odbornou výchovu fotografických pracovníků

V roce 1953 tedy Československá fotografie vstupuje do nejdelší části svého působení v českém časopiseckém prostředí. Nejdelší v tom slova smyslu, že název i tvář se jí opět změni až za dlouhých 38 let. Toto dlouhé období, resp. svým způsobem zúčtování s érou Nové fotografie zahajuje úvodní řeči prvního čísla roku 1953 *Lubomír Linhart* ve stati ***Cestou k socialistické fotografii***. V prvním čísle jsme dále svědky neschopnosti Františka Doležala přijmout nesmlouvavou kritiku, ke které sám vyzíval čtenáře Nové fotografie, své publikace „Thema v nové fotografii“ od L. Linharta (Nová fotografie 11/52) v článku Za pravdivou a zásadní socialistickou kritiku. Na 12 se rozšiřuje hlubotisková příloha, vzniká rubrika ***Zprávy-dopisy-kritika***.

Odvážným krokem vpřed, resp. krokem ku socialistickému realismu je ale až článek *Jána Šmoka* ***Konec Strašidel*** (6/53). Autor se zpětně ohrazuje vůči přístupu mnohých autorů k chápání fotografického média, hlásá striktní rozlišování technické a výrazové stránky fotografie, a v neposlední řadě redefinuje pojem socialistický realismus.

Formálně se ovšem Československá fotografie nikam neposouvá. Články, vedle technických, zabývající se jen ideovými strastmi „nové“ fotografie, čestné výjimky tvoří články o ***Rudolfu Khonovi*** (L. Linhart 1/54), ***D.O. Hillovi*** (J. Jeníček 7-8/54) a o ***K.V. Klíčovi*** (R. Skopec, 7-8/54). Kvantita kvalitních článků, především historicky naučného rázu narůstá každým číslem. *Jiří Jeníček*, se svými články ***Jak se rodil fotografický objektiv***, ***Na besedě u Františka Drtikola*** nebo ***Co dal Eugén Atget fotografie***, stává se jakýmsi poslem těchto nových, čerstvých změn v přístupu k informacím ročníku 1955. Dále můžeme například zmínit článek *Josefa Ehma*

Fotografie sochařského díla, ve kterém odhaluje opět jednu z dosud opomíjených oblastí užití fotografie, a to fotografie reprodukční. Dalším rázným krokem ke čtenáři zdá se být ukázka originálních negativů, ze kterých jsou vytištěné konečné výřezy umístěné v hlubotiskové příloze, i s naznačením onoho výřezu. Významný rok 1955 je završen vznikem rubriky *Nové knihy*.

V roce dalším, 1956, je od druhého čísla uveřejněná důležitá mezioborová anketa *O společenském a kulturním významu fotografie*.

K fotografickému médiu se zde vyjadřují spisovatelé (Z.K.Slabý,), architekti (J. Vaněk,..), sochaři (R. Hlavica, M.Axman,..), malíři (K. Tondl, L. Šimák) a jiní. O fotografii se začíná hovořit. A to nejen teoreticky, nýbrž i, díky článkům *Jána Šmoka (O kompozici)* a *Václava Jirů (Jak fotit)*, o praktickém převedení teorie v praktickou fotografii. K diskusi se ve čtvrtém čísle dostává i téma zveřejňování aktu v Československé fotografii nebo na několikrát recenzovaná recenze *A.Čapka - The family of Man*.

Od roku 1957 vychází pravidelně na obálce barevné fotografie, vznikají rubriky *Víte že...*, *Bude vás zajímat* a *Ve zkratce...*, věnující se prakticky tomu samému, drobným informacím z oblasti výstavnictví, technických novinek, fotografických objevů, apod.

Článek *Ludvíka Součka Několik poznámek k perspektivám československé fotografie* vyvolává žádanou odezvu-tedy diskusi. *Jiří Jeníček*, spolu s *Annou Fárovou*, představuje českému divákovi Henry Cartier-Bressona, Ludvík Baran Bressaie.

Čísla se mají tendenci tematizovat 8/57 - propagační fotografie, 9/57 - reportážní fotografie.

Dalšími roky časopis dále rozvíjí již započatý směr. Komunikace se čtenářem je stále méně často rušena „budovatelskými ruchy“, snaha časopisu o předávání informací, vzdělání čtenáře, je patrná. Vznik rubriky *Sloupek zlepšovatelů*, sloužící k vyměňování si informací, především technického rázu, mezi čtenáři toho může být důkazem.

Ilustrace uvolnění mysli vydavatelské, redakční i čtenářské obce je zřejmý uveřejněním fotografického aktu na obálce čísla 3/59. O teoretické statě se stará nadále především *Ján Šmok (Je něco nového na fotografii)*, *Jiří Jeníček* pokračuje v představování dosud nepříliš známých autorů (Jan Lukas, Milada a Emil Einhornovi,..). Za grafickou stránku časopisu ručí František Skořepa.

Šedesátými léty je uvolnění úplné. Časopis sděluje pokyny k uskutečnění Sabbattierova efektu, low a high-key efektům, vábí čtenáře k padesátými lety zakazovanému experimentu. Pokračuje snaha o tematizování jednotlivých čísel (7/64 - Akt, 8/64 - humor ve fotografii, 11/64 - Žena ve fotografii,..) musíme ovšem přiznat, že tento model, viditelný například v časopise Fotografie před rokem 1941 nebo v několika obdobích Revue fotografie, se nikdy na stránkách Československé fotografie nerozvinul úplně přesvědčivě. Za zmínku také stojí série rozhovorů v rámci rubriky Fotografický kroužek (*Ludvík Souček - rozhovor s Karlem Ludwigem o aktu, Otakar Chaloupka - s Cliffordem Siedlingem o portrétu,..*). V druhé polovině let šedesátých je rubrika **Listárna** rozdělena na dvě části. Jedna měla poskytnout prostor pro vyjádření názorů na fotografie, popřípadě i jakési minirecenze, druhá měla odpovídat na dotazy technického rázu. Je tedy logické, že odpovědi byl častován především účastník technické Listárny. O technické stránce fotografie v Československé fotografii píše především *Bohuslav Ružička*, popřípadě z chemicky-technického hlediska *Jaroslav Šimek*, z teoretiků můžeme zmínit příchod *Petra Tauska*, nebo výchovný článek *Jána Šmoka* **Hodnotíte fotografie**.

Kouskovité informace zaujímají místo na první stránce pod názvem Aktuality. V roce 1967 má časopis 44 stran, včetně 16 lakovaných stran na křídě, určených pro obrazové přílohy.

O rok později vznikají další rubriky, nejvýznamnější zřejmě technická část **Testy**, kde je v prvním čísle *Vladimírem Rafajem*, který se stal hlavním autorem této rubriky, testován Flexaret S, VI a VII. Pod jinými technickými statěmi jsou podepsáni *Ivan Těšík*, *Milič Jiráček* a *Zdeněk Tomášek*, popř. *Ladislav Křivánek* (rubrika **Malá škola vyšší techniky**).

Staronová je rubrika ***Zaostřeno na zahraniční tisk***, vedená Jiřím Macků, později Václavem Jirů. Ludvík Baran začíná s rozsáhlou statí o portrétů v rámci rubriky ***Kamera Kurs***. Pravidelný prostor k vystavování dostává amatérská fotografie, respektive její výroční výstava AMFO. Anketním způsobem se projednávají otázky zásobování prodejen fotografických materiálů nebo vznik Svazu fotografů. Od čísla 2/68 se stává pravidelnou rubrikou ***Procházka po výstavách***.

Ročník 69 je ve znamení vzniku dalších pravidelných rubrik, ***Jak se dělá***, kde významní čeští fotografové rozmlouvají stručně o své fotografické dominantě (Vilém Hackel - hory, Josef Pilmann - sport, Karol Kállay - móda, Petr Zora - reklama,...), ***Úvod do tvůrčí fotografie*** Petra Tauska, zaměřená na mladé fotografy, kteří již překonali základní obtíže fotografické techniky, ale především sloupek Anny Fárové představující současné světové fotografické mistry (Elliott Erwitt, Marie Cosindas, Jean-Loup Sieff, Burk Uzzle,...). Dále stojí jistě za zmínku článku Karla Dvořáka o fotografické reportáži nebo zveřejnění eseje Karla Teigeho ***Cesty československé fotografie***, doplněné epilogem opět Karla Dvořáka. Na postu šéfredaktora střídá Alena Šourková Jaroslava Spoustu. Ročník 69 dále znamená opětovné navýšení počtu stránek na 48. Nástupem Aleny Šourkové a jistě i vývojem politické situace v zemi dochází k nucenému odchodu některých autorů, jmenujme Annu Fárovou, v jejímž případě jest následkem konec nejvýznamnější rubriky o současných světových fotografech.

Sedmdesátá léta, jako ve všech ostatních odvětvích tvořivé činnosti, jsou i pro Československou fotografii léty úpadku. Příchodem nových teoretiků do řad redakčních (Miroslav Bílek, Václav Zymund,...) se časopis jakoby vrací do dob minulých, stejně tak články v něm. Autoři se věnují převážně rozsáhlým teoretickým pracím, o současném fotografickém umění se na stránkách časopisu nedozvídáme, s bezvýznamnou výjimkou několikařádkové zprávy z rubriky ***Aktuality***, zhola nic. Petr Tausk navazuje na seriál Úvod do tvůrčí fotografie ***Tvůrčí fotografií 20.století***, Rudolf Skopec nabízí několikadílnou stat' ***Fotografické vizitky***. Krátce působí na postu šéfredaktorském Alena Kučerová, v čísle 12/74 vystřídána Evou Horskou. V roce 1974

vychází *seriál Fotografická literatura a nakladatelství* (Orbis, SNTL,...). Pod články technickými jsou podepsáni především *Petr Pekárek* nebo *Miroslav Dočekal*. Příchodem Milana Kincla se mění grafická stránka časopisu.

Druhá polovina let sedmdesátých, kulminující rokem 1978 je ve znamení zpětné obrody. V Československé fotografii vzniká rubrika *Mladá fotografie*, věnující se mladé české fotografické generaci (Jindřich Štreit, Dana Kyndrová, Viktor Kolář, Jiří Erml,...) posléze i mladým autorům zahraničním (Bernard Goldwein). Články nikterak progresivní, leč o to sdělnější, hovořící o nových tendencích ve fotografii, pocházejí z per mj. *Vladimíra Birguse*, *Jiřího Percla*, *Vladimíra Remeše* nebo později *Daniely Mrázkové*. Novým tendencím věnuje se i mimo tuto rubriku, například *Antonín Dufek* (Skupina Dokument). O technických novinkách informuje *Petr Koláčný*, *Jaroslav Polášek*, *Josef Krůs* nebo *Vlastimil Chvojka*.

Léta osmdesátá znamenají opět změnu grafiky (Michala Rocmanová, později Martin Hruška) a názvů některých rubrik. *Daniela Mrázková* se ujímá portréty fotografických legend, žijících i zemřelých, ve rubrice *Osobnosti*. Za další významnou rubriku můžeme označit *Z tvůrčích kolektivů*, která představuje fotografické skupiny (Fotoklub OKD 8, AZNP, Havířovská sonda,...). Jednotlivá čísla jsou povětšinou plněna profily tvůrců, s minimem textu a nahodile uspořádaným obrazovým výtahem z tvorby. Technické články zaujímají přibližně třetinu textové části časopisu. Články hledící do minulosti píše *Pavel Scheufler* (*Fotografie v české společnosti 19.století*).

Od roku 1990 vychází na stránkách Československé fotografie seriál *Vladimíra Birguse Československá fotografie 1945-1948 v datech*. Přehledným, bodovým způsobem je zde zapsáno vše významné, co se mělo v tomto intervalu na poli fotografickém přihodit. Od čísla 5/90 přebírá po *Evě Horské* časopis *Daniela Mrázková*. Vznikají důležité obrazové přílohy *Zakázaná fotografie*, dodatečně představující tvorbu autorů, jež

neměli možnost veřejně vystavovat (Dagmar Hochová, Jindřich Štreit, Bohdan Holomíček, Jaroslav Krejčí,...) s předmluvou Bohuslava Blažka, a v čísle následujícím, 6/90, *Nezakázatelná fotografie*, ukazující v posměšném kontextu padlý režim na fotografiích Dany Kyndrové, Iva Loose, Jaroslava Kučery, aj. Číslo přetékají informacemi, které se čtenáři minulého vedení zřejmě neměli dozvědět, je nám představeno fotografické sdružení Bratrstvo v článku *Petra Balajky*, v rámci rubriky *Osobnosti světové fotografie* se dozvídáme o tvorbě Roberta Mapplethorpa z pera *Martina Hrušky*. Redakční rada vedená *Danielou Mrázkovou* se posléze, snad i vlivem dopisů, volajících po stejném poměru plochy věnované české a slovenské fotografii, rozhodne po 38 letech plátku opět změnit název.

Začíná tedy nová etapa, etapa nazvaná **Fotografie**. Časopis řídí *Daniela Mrázková*, redakce *Věra Matějů* a *Petr Žák*. Grafická úprava - Martin Dyrnyk.

Měsíčník je rozdělen na dvě části, kdy ta druhá má dokonce vlastní titulní stránku Fotografie II. Část první pravidelně začíná *Úvodem* *Daniely Mrázkové*, posléze už tradiční střípky *Z domova/ ze světa*, pokračuje tzv. *Aktuální otázkou* (Černobílá nebo barevná fotografie? Kde jsou hranice pornografie?,...) na kterou se snaží odpovídat fotografové domácí i zahraniční, dále pak rubrika *Co je nejdůležitější, chci-li...*(J. Saudek -...fotografovat ženu, I.Pinkava - ...fotografovat portrét, J.Štreit - ...fotografovat vesnici, P.Štecha - ...sestavit fotografický příběh,...), který poměrně zkratkovitě, přesto však radí, ale především informuje. Dále jsou zde obrazová portfolia světových autorů před kterými je také jejich krátké uvedení v textu, představení nastupující generace, recenze výstav a fotografických publikací a rozhovor. V první části se ještě nachází fotografická soutěž pro čtenáře *Top foto*. V části druhé nalézají se ustálené kapitoly *Tribuna, Názory, Diskuse a Technika*. Pod technickými články jsou podepsáni *Petr Žák, Josef Krůs, Milič Jiráček*, aj. Dále se zde nachází tzv. *Fotografická praxe*, tedy rady začínajícím či mírně pokročilým fotografům od *Milana Kmenta*. A závěr patří inzerci.

V úvodníku každého čísla *Daniela Mrázková* označí téma, klíč, podle kterého jsou představováni jednotliví autoři. Také aktuální otázka míří k tomuto tématu. A díky této logice má měsíčník Fotografie stále určitý řád, přestože se na první pohled jeví velmi neorganizovaným. Faktem ale zůstává, že se Fotografie nikterak neohraničuje, nespecifikuje, tudíž jí nezbývá než informovat prakticky o všem podstatném, a vzhledem k omezenému počtu stránek, musí tak činit co nejstručněji. Tedy, řekl bych, ke škodě všech. Čtenář si o propíraném tématu může udělat obrázek pouze povrchní a publicista nemůže řádně do hloubky rozvíjet své teze.

Od ročníku 92 jsou na stránkách fotografie pravidelně prezentovány i fotografie barevné, což do té doby bylo možné pouze na stránkách obálky, a některé portréty autorů do té doby tímto omezením značně trpěli (například portrét Jan Pohribného v čísle 8/91,...). Od tohoto ročníku také začíná na protilehlé stránce ku Top foto rubrika nazvaná **Foto Klub**, kam čtenáři zasílají své snímky a *Ján Šmok* jim je kriticky komentuje.

V čísle 4/93 se nachází velká obrazová příloha Signum - dílna nezávislé publicistiky. Po úvodem Daniely Mrázkové jsou publikovány ukázky ze souborů Jaroslava Kučery, Josefa Ptáčka, Dany Kyndrové a Pavla Jasanského s komentáři autorů k jednotlivým fotografiím.

Od roku 1994 se opět mění název - **FOTOgrafie / magazín**. Zároveň s ním i vydavatel, kterým je nyní Rignier ČR ve spolupráci se Společností přátel fotografie a grafická úprava, kterou dostává na starost Dana Bleyová. V prvním čísle se z úvodníku dozvídáme informace o dalších změnách - je jím především rozšíření prostoru fotografické techniky a příchod *Josefa Pecáka*, který tuto oblast přejímá po Petru Žákovi a nakonec rubrika **Obchod/služby/podnikání**, která je ovšem záhy přerušena a obnovena až v ročníku 1999.

Časopis zaštiťuje též soutěž Czech press foto, a jako pravidelnou obrazovou přílohu pravidelně zařazuje ukázky vítězných snímků a celé pořadí v jednotlivých kategoriích

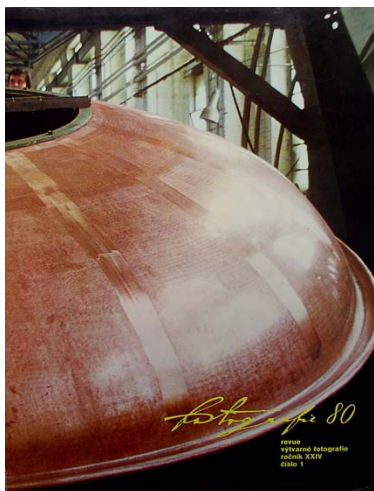
v poměrném přehledu. Od roku 1998 jsou na stránkách FOTOgrafie / magazínu pravidelně představovány amatérské fotokluby. Z pozice hlavního hodnotitele čtenářských snímků je *Ján Šmok* vystřídán *Ludvíkem Baranem*. Vznikají poměrně nadbytečné rubriky, mimo *Obchod/...* je to například stránka *Smějeme se s fotografií*. Do redakčních řad přichází *Oleg Homola*. Soutěž Top foto postupně nabírá na velikosti a od roku 1999 vychází jako samostatný časopis uvnitř FOTOgrafie / magazínu.

Úroveň časopisu začíná postupně klesat, po první polovině devadesátých let, které byly ve znamení srovnávání účtů s předchozími lety, zdá se, že energie, která pomocí toho vyrovnávacího, nebo raději srovnávacího, aktu z časopisu čpěla, jakoby vyzněla do ztracena. To, že časopis nepřináší nic nového, nemůžeme v souvislosti s FOTOgrafií / magazínem brát jako výtku. Spíše už neschopnost postavit se na vlastní nohy, nějakým způsobem se vykristalizovat, pročistit, neboť přeci si nikdo nemohl myslet, že řada autorů pro čtenáře neznámých bude nekonečná. Již od konce devadesátých let vlastně až do dnešních vydání se projevují důsledky na první pohled sympatického cíle šéfredaktorky Mrázkové - a to věnovat se VŠEMU důležitému na poli fotografickém.

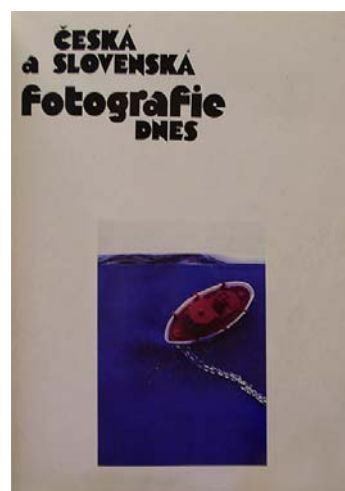
Číslem 7/2002 nahrazuje v křesle šéfredaktorském Danielu Mrázkovou její dlouholetá zástupkyně *Věra Matějů*, na sklonku roku 2004 opět vystřídána *Pavlem Liborou*.

Revue fotografie

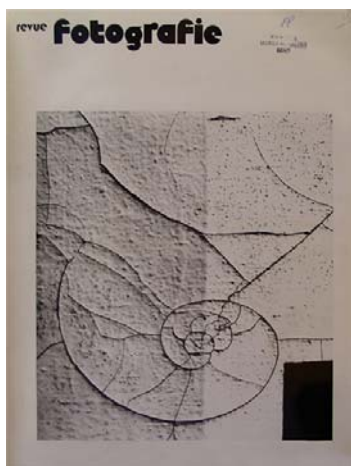
1980

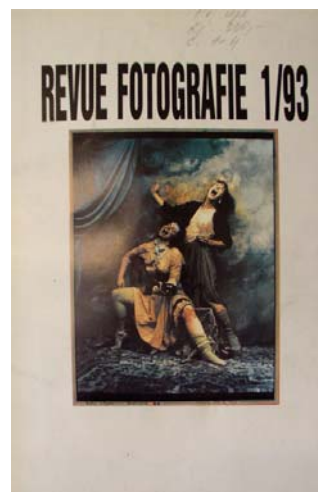
1991

1992

1993

V roce 1957 vydává Tisková, ediční a propagační služba v Praze sborník **Fotografie** s podtitulem Odborná revue profesionálních pracovníků ve fotografii. Sborník tiskne hlubotiskem Naše vojsko, a osobou pověřenou k sestavení jej se stává *Václav Jirů*. Ten zastává vůdčí úlohu, respektive jednu z vedoucích pozic, již ve vycházející Československé fotografii, ve Fotografii jde ovšem o něco zcela nového - Sborník se setkává s velice kladným přijetím u kritiky i čtenářů, ohlasy na něj přicházejí i zpoza východních i západních hranic (švýcarská Camera, maďarské Foto, německý Photo-Magazin,...), proto je po roce vydán opět - Fotografie 58. Fotografie 57 přichází s velice ušlechtilou formou i schématem obsahu - nabízí po dlouhé době cosi jako tematizaci - věnuje se především otázkám profesionálního portréту (*Ludvík Baran* - Podobizna ve fotografii, *Josef Ehm* - Více realismu fotografickému portrétu, *Rudolf Skopec* - Fotografická vizitka,...), dále je zde ovšem, textově i obrazem, věnován prostor tématům dalším, jako například v článku *Josefa Broka* - Fotografujeme sklo, nebo *Ladislava*

Křivánka, jenž se ve svém článku zabývá možnou modernizací fotografických laboratoří. Rozdělení obrazové a textové působí klidným dojmem, grafická úprava časopisu Antonína Schneiberga (původní typografický námět nápisu Fotografie od O.Hlavsy) je tomu více než nápomocna. Ke konci sborníku je místo vyhrazeno pouze pro fotografie, s části nazvané *Výběr*. V něm však již fotografie nikterak tématicky uspořádány nejsou. Otázkám technickým je věnováno minimum prostoru v druhé polovině sborníku, je zastoupena prakticky jediným článkem *Daniela Vrzáka* - Filtrace v barevné fotografii.

Autory článků jsou samotní profesionální fotografové, což zřejmě zaručuje jejich původnosti i působnost, ze stejného důvodu v nich není „místo“ pro zjednodušení probíraného tématu. Tím že není technickým problémům fotografie věnován takový prostor, jako otázkám tvůrčím, chceme-li, nechceme tedy mluvit o ignoraci této stránky fotografické, totiž autoři sami se jí věnují, avšak v kontextu praxe - fotografie. Pod většinou otištěných fotografií jsou také uvedeny značky fotoaparátů, objektivů, i hodnoty clony a času, popřípadě značka filmového materiálu a jeho citlivost. Z časopisu je zkrátka cítit snaha o určitou celistvost, o poskytnutí informace vyčerpávající, nikoliv kusé.

O rok později, v březnu roku 1958, tedy vychází sborník podruhé, redakční rada zůstává složena z *Karla Czabana*, *K.O. Hrubého*, *Miloše Krbka*, *Františka Kocuma*, *Lubomíra Linharta*, *Vladimíra Rýpara* a *Daniela Vrzáka*, řízením redakce je opět pověřen *Václav Jirů*.

Číslo je zaměřené především k otázce osvětlení ve fotografii (*Ladislav Křivánek* - Fotografie při špatné osvětlení,...), dále je pak deset stran věnováno článku *Vladimíra Šilhana* - Makro a mikrofotografie a příslušnému obrazovému materiálu, nebo Otázce fotografování dětí (*Libuše Marková*, *Jaroslav Truneček*). K otázkám historickým promlouvá *Rudolf Skopec*, *Jiří Jeníček* přináší portrét *Drahomíra J. Růžičky*, *Ludvík Baran* přispívá článkem *Zamyšlení nad barevnou fotografií*.

Další číslo vychází již v srpnu téhož roku, nabízí v největší míře obrazové téma cestovatelské fotografie. Úvodník článek *Lubomíra Linharta* - Fotografie - Tvůrčí zrcadlo života a současnosti hovoří o obratu tendencí obsahu fotografií, o zájmu o člověka, o živosti fotografie. Mimo, řekněme již, pravidelné témata (*barevná fotografie, historie*)

nalezneme tu například *přehled zahraničních fotografických časopisů*, dále zde můžeme nalézt nezařaditelné kratší informace ze světa, nebo také rubriku *Co je dobré vědět*, kde dostanou prostor jiné, drboidní zprávy.

Od roku 1959, kdy časopis Fotografie 59 vyšel třikrát (v březnu, červenci a říjnu), vychází ve dvoujazyčné mutaci, tedy česky a rusky. Tematizace jednotlivých čísel již zdaleka není tak patrná, jako v prvních třech číslech, z let 57 a 58, stále se ovšem celková koncepce nerozpadá. K rubrice *Ze světa* se přidává *Vážně i lehkovážně*, tedy rubrika Co je dobré vědět mění název, také technická stránka fotografie získává již pevně své místo i titulek *Technika* (Zdeněk Treybal). Dále se na poslední stránce objevují originální, plné výřezy fotografií, které, již ořezané můžeme spatřit na jiném místě časopisu, především ve *Výběru*.

Rokem 1960 stává se Fotografie 60 legitimním čtvrtletníkem, vydavatelem je pražské nakladatelství Orbis. Typografie nápisu Fotografie zůstává nadále stejná, místo grafika obsazuje Jiří Schmidt. Cizí fotografické časopisy dostávají po rozhovoru s šéfredaktorem časopisu Camera z Fotografie 59 samostatnou rubriku *Hovoříme s šéfredaktory fotografických časopisů*. Do čísla 2/61 trvá Diskuse o současné fotografii, její hodnocení dostávají na starost Pavel Bojar, Karel Dvořák., Jiří Macků a Václav Zykmond. V tomto roce také vzniká důležitá rubrika *Názory-Poznatky-Myšlenky-Diskuse-Zkušenosti*, dávající prostor k rozehrání diskusí na více čísel (např. Ke článku Nové možnosti portrétní fotografie ze 4/61 od Julia Foita z čísla 3/62,...), nejčastěji však ke komentování obrazových částí jednotlivých čísel. Z nich některá udržují určitou tématickou dominanci (3/61 - krajina, 4/61 - pracující člověk), jiná jsou koncipována více méně volněji. V čísle 3/61 se objevuje desetistránková reportáž dokumentující vznik jednoho z čísel Fotografie 61.

Od 1/62 do 4/63 je rubrika Výběr doplněna též o *Autoportréty fotografů* (Alena Šourková, Jiří Macků, Petr Tausk,...). V ročníku 62 jsou dále články věnovány národní a kontinentální fotografii (1/62 - asijská fotografie, 2/62 - Polská fotografie,...), objevuje se článek *Ericha Einhorna* (3/62) zabývající se speciálními fotografickými technikami poměrně přehledně, pojmoslovně vysvětlenými, s odpovídající obrazovou přílohou.

Ročníky 62-63 se táhne diskuse ohledně aktu jako takového, vyprovokovaná článkem *Zdeňka Virta*, respektive reakcí *Alexndra Podjačeva* (4/62) na něj. V ročníku 62 se začínají objevovat recenze na fotografické publikace, především z pera *Jiřího Macků*, později též *Daniely Mrázkové*, *Zdeňka Treybala* nebo *Václava Jirů*, dále pak podobné reakce na jiné vidění v rubrice ***Zaostřujeme na zahraniční tisk*** od téhož autora.

Namísto úvodníků se objevují jako úvodní články parafilozofické, především pak agitační články, působící dnes velice dobově, tedy zastarale, odrážející zřejmě atmosféru v zemi (4/63 - Miloslav Kubeš - Fotografie a politika, 1/64 - Václav Jirů - Mládí a budoucnost), jež ovšem „vcucly“ toto téma, téma ryze nefotografické, za celý zbytek čísla, čímž jej vlastně ochránili před politickým, jak už to bývá neblahým, vlivem.

Rokem 1964 se také na stránkách Fotografie 64 začíná dostávat prostoru medailónkům autorů (1/64 - *Lubomír Linhart* - A.M.Rodčenko, *Ludvík Souček* - Znáte Jiřího Severa?, *Juraj Mojžíš* - Elo Havetta,...), opět dochází ke změně na postu grafika (Miloš Hrbas), na stránkách se po aktu rozvíjí debata ohledně abstraktní fotografie. Na obálce z druhé strany se usazuje „hra“ ***Co a jak?*** kde si divák může zkusit uhodnout, co a jak je na zobrazených snímcích vyfotografováno.

V prvním čísle Fotografie 66 *Václav Jirů* rekapituluje a bilancuje desetileté působení tohoto původně sborníku, časopis mimo ruské a české mutace začíná vydávat též anglicky. Jako autorka lay-outu je uvedena Jarmila Veselá. Pod technickými články, informující například v čísle 1/67 o Photokinu, je podepsán *Erich Einhorn*, stále se ovšem nejedná o ustálenou rubriku. Pod úvodníky se stále častěji podepisuje *Václav Zymund*

Fotografie 69 se zčásti vrací ku svému prvotnímu poslání, tedy k profesionální fotografii, vznikem obrazové rubriky ***Reklamní fotografie***, ve čtvrtém čísle ročníku rozohňuje se opět debata ohledně aktu, tentokrát mužského, dopisem *Jiřího Miky*. Zdivočelá rubrika ***Vážně i Lehkovážně*** se systematizuje zavedením symbolu čtvereček (jež předepisla technický příspěvek) - kolečko (ohlašující příspěvky všeobecného rázu). *Václav Zymund* se

v úvodníku 4/69 zaobírá kritikou v umění. Ročníkem 1970 sepisuje Jaroslav Šimek rubriku ***Speciální fotografické techniky***, kde se postupně zaobírá nejružnějšími zvláštními fotografickými technikami. Dále se na stránkách objevují zábavně bizarní speciality, jako například krajinářská fotografika (J.Spurný - 2/70).

Rokem 1970 končí vydávání anglické mutace časopisu. Stálé rubriky se rozšiřují o část, věnující se dění na území vyšegradske čtyřky ***ČSSR-Polsko-Mad'arsko-Rumunsko-Bulharsko***. V roce příštím Václav Jirů opouští místo vedoucího redaktora, dále se stará o lay-out časopisu, na jeho místo nastupuje Daniela Mrázková. Jako gesto přijetí žen-fotografek do kruhu fotografického, vychází anketa ***Proč raději fotografuji než vařím?*** na kterou se spektrum žen snaží odpovědět. Tím se opět dostáváme k určité tendenci tematizace Fotografie - po dlouhé době je viditelné dominantní téma - Ženy ve fotografii. Zmíňme si tedy, alespoň výběrově a bodově, jak jsou budoucí čísla tématicky zaměřena:

- 72/1 - Krajina (články R.Dostála, L.Hlaváče, V.Zykmunda, fotografie Viktora Kostina,...)
- 72/2 - Slovensko (články D.Mrázkové, V. Jirů, fotografie Vl. Lammera, informace o časopise Výtvarnictvo-Fotografia-Film,...)
- 72/3 - Portrét (články J. Šmoka, L. Barana,...)
- 72/4 - Reportáž (články K. Dvořáka, L. Hlaváče,...)
- 73/1 - Krajina (T. Štefek, R. Skopec,...)
- 73/2 - Zátíší (J. Šmok, V. Remeš - článek o Josefu Sudkovi,...)
- 73/3 - Fotomontáž (R. Skopec, A. Žitomirskij - článek o Johnu Heardfielovi,...)
- 73/4 - Fotografické agentury (J. Váša - Magnum, O. Věřčák - APN,...)
- 74/1 - Reklama (portfolio Františka Drtikola,...)

atd.

Příchodem *Daniely Mrázkové* do křesla šéfredaktora časopis postupně nabírá na druhém dechu. Objevuje se *Anna Fárová* se svými znalostmi z oblasti fotografie současné (74/2 - Elliott Erwitt, 75/1 - Robert Capa, rozhovor s Zdeňkem Tmejem o jeho projektu Ročník 21 u příležitosti výročí konce 2.světové války,...).

Ba co víc - z časopisu se stává **Revue Fotografie** oficiálně (přesunutím slova revue z podtitulu do titulu) i jinak. Časopis, přestože se dělí na dvě části, kdy první je věnovaná spíše obrazu, popřípadě většímu tématu, v druhé jsou zastoupeny ustálené rubriky (***Vážně i lehkovážně, Diskuse,..., Výstavní retrospektivy, Fotografické publikace***) a vznikají v ní rubriky nové - prvou je ***Fotografové o fotografii***, kde z části v převzatých a z části z původních článků jednotliví autoři uvažují o fotografickém médiu (např. 4/74 - László Moholy-Nagy, 1/75 - Henry Cartier-Bresson, 4/75 - Dorothea Langeová) a dále pak rubrika *Jiřího Lauschemanna* nazvaná ***Jak jsem je znal***, kde autor vzpomíná na své kolegy fotografy (2/74 - Drahomír Josef Růžička,...) působí neobyčejně kompaktně a celistvě, obě části spolu dokonale komunikují, vzájemně se doplňují, prakticky není možné nalézt rušivý element. Svou úlohu jistě hraje i grafika Karla Diviny a Jiřího Šalouna.

Revue nepřestává informovat o národních fotografiích, ať už z východního bloku nebo západních zemí (2/74 - Jugoslávská fotografie, 3/74 - Britská fotografie, 4/74 - Japonská fotografie,...), představují se autoři zkaženého umění západu - Leslie Krims (4/75), Diana Arbusová (4/74) i nové objevy fotografie československé - Jaroslav Kučera (4/74), Markéta Luskačová (2/75), apod. Zůstává i snaha každé číslo tematizovat, tedy namátkou ročník 75 v čísle prvním připomíná ukončení 2.sv.války představením autorů Sovětské válečné fotoreportáže ve článku *Daniely Mrázkové* a *Vladimíra Remeše*, *Anna Fárová* Roberta Capu, číslo 2 věnuje se sociální fotografii, číslo 4 pak otázce Ženy a fotografie. Ročník 1976 znamená dvacáté jubileum Revue Fotografie, *Daniela Mrázková* v úvodu čísla zaujímá stanoviska „kam dál“, celé první číslo je pak věnováno České fotografii (portfolio Josefa Sudka,...), číslo dva pak přináší, mimo dalšího představení národní fotografie - tentokrát španělské, seznámení s mladými autory (data narození 1948-1950) československé fotografie (článek Fotografická hledání), jako například s Ivo Loosem, Janou Kotíkovou, Petrem Balíčkem, aj. V druhé, rubrikové, polovině časopisu jsou *Jiřím*

Macků nebo *Antonínem Dufkem* publikovány drobné životopisy autorů jiných, především zahraničních (*Antonín Dufek* představuje Walkera Evanse ,...).

Rokem 1977 se na stránky Revue fotografie dostávají i informace technického rázu, zprvu jen recenze *Petra Koláčného* (1/77 - Hasselblad 500EL/M, 3/77 - Leica CL). Časopis udržuje laťku ve stanovené slušné výši, číslem 2/77 stírá se poslední možná bariéra východ/západ tématem *Pocitová, nadreálná fotografie*, ve kterém jsou nám představeny práce amerických fotografů *Ralpha Gibsona* nebo *Duena Michalse*. Ještě další dvě čísla 3/77 věnované, při výročí 60 let od vzniku Sovětského svazu, sovětské fotografii a 4/77 věnované fotografie užité, tedy fotografii časopisecké, novinářské, sociologické, udržují si úroveň vzestupného rázu. Zde ale už zřejmě dochází komusi trpělivost - redakce vstupuje do nového roku s novým šéfredaktorem, novou redakcí, kdy ze staré zůstává málokdo, tedy - žádná uvedena není, pod články mizí jména, objevují se jen mnohoznačné zkratky. *Jiří Heger* tedy nahrazuje v křesle šéfredaktora *Danielu Mrázkovou*, její poměrné zpřehlednění časopisu rozdělením jej na dvě poloviny je zrušeno v polovině roku 1978. Ve čtvrtém čísle tohoto ročníku nalézáme přehled prací studentů FAMU, dále například seznam a informace o fotografických časopisech ze zemí reálného socialismu, aj.

Rok 1979 je rokem zřejmého úpadku - časopis zachovává schéma Laický článek (2 - E.Bixi - Je to krásné posláni, 3 - J. Boček - Chvála turistického fotografování) - Exotika (3- J.Macht - Kouzlo Afriky, 4 - V. Fanta - Kamenná krása Mexika), dříve nesmírně podnětná rubrika ***Diskuse***...se spojuje s ***Technikou*** a články v ní jsou zbytečné a fádni. Kvalitou se dá označit snad jen čtyřdílný seriál *Lubomíra Linharta Sociální téma v meziválečné české fotografii*. A další radostnou zprávou se dá nazvat objev *Vladimíra Birguse* - teoretika (2/79 - Fotografické svědectví Homera Sykese). Ovšem i tyto články v sobě nezapřou tendenčnost a účelovost - Sykes fotografuje pochod anglických neofašistů, kteří jsou bráněni policií před útokem antifašistů - tedy jasný důkaz podpory fašismu ze strany britské policie.

V roce 1980 umírá zakladatel Revue fotografie - *Václav Jirů*, v čísle 2/80 je mu věnována velká retrospektiva bilancující jeho fotografického působení. Dále se opět mění post layoutisti - nastupuje Jiří Pechoč, *Petr Tausk* začíná s publikací seriálu ***Kapitoly z dějin fotografie***.

Od čísla 4/80 se vedoucím redaktorem nakrátko stává *Josef Mašín* (od čísla 1/82 vystřídán *Vítem Suchým*).

Ročník 81 otevírá *Ján Šmok* článkem ***Fotografie jako dokument doby***, v němž upozorňuje na důležitost fotografického média ve vztahu k historii, k zaznamenání historie. Dalším větším článkem tohoto autora je v druhém čísle téhož ročníku poměrně bizardně zpracované téma problematiky žánrů ve fotografii, kdy si autor dovoluje použít dokonce kreslená schémata souvislostí fotografování jednotlivých témat a žánrů. *Antonín Dufek* v čísle 1 představuje fotografickou skupinu Dokument, respektive jejího člena Petra Klimpla. Číslo se opět snaží více méně o koncept, v čísle 1/81 tedy můžeme sledovat dokumentární fotografii, v dalším pak fotografii filmovou a divadelní.

Dále zmiňme alespoň autora několika teoreticko-historických statí *Petra Tauska* (Zamyšlení nad vývojem a proměnami fotografické literatury,...), který mimo ně pokračuje v projektu Kapitoly z dějin fotografie.

Prostor pro uveřejňování snímků postupně dostává i pražská FAMU (postupně dokument, divadelní fotografie, sklo,...od čísla 2/83 pak vzniká samostatný seriál s názvem Předměty na FAMU), později i Středná škola umeleckého průmyslu v Bratislavě (2/82), Státní střední průmyslová škola grafická (1/83), Střední uměleckoprůmyslová škola v Brně (2/84) a SUŠP v Košicích (3/87). V čísle 3/82 pokračuje rovněž *Vladimír Birgus* v projektu svém, rozuměj seznámení československých čtenářů s fotografií západu, a to pomocí recenze výstavy Fotografie jako umění 1879 - 1979, umění jako fotografie 1949 - 1979.

Číslem 2/82 se obnovuje, inovuje rubrika ***Recenze*** (*Josef Chuchma, Petr Tausk, Přemysl Čech, Ladislav Šolc, ...*), číslem dalším zase rozhovorem s *Olgem Homolou* vzniká ***Představujeme fotoreportéry Tiskové agentury ORBIS*** (*Milan Šusta, Zdeno Vlach,...*), jednotlivá čísla končí ***Informacemi*** sestavenými *Vladimírem Birgusem* (později s *Evou*

Horskou nebo s *Jaroslavem Šimonem*). Ten je rovněž otcem projektu publikování ***Závěrečných teoretických prací z FAMU***, vycházející pravidelně od 1/84 (postupně práce Martina Hrušky - Fotografická montáž, Jaromír Čejka - Pavel Altschul a Světozor 1933-39, J.Stárek - Monografie Karla Nováka,...), od čísla 3/84 publikuje též *Antonín Dufek* (po Petru Tauskovi, jež se historií fotografie zabýval v celosvětovém měřítku) třídičný seriál ***Dějiny české fotografie od roku 1890***. Během let 83-85 se *Revue fotografie* jakoby vzdává konceptu za cenu medailónků autorů, tedy za cenu informací.

V roce 1986 se šéfredaktorem stává *Petra Frankeová*, v témž roce vychází třídičný seriál *Jaroslava Boučka - O stavbě fotografického obrazu ve velkých vývojových érách fotografie*. *Vladimír Birgus* od 1/89 publikuje opět třídičný historický seriál ***Fotografie v Čechách a na Slovensku v letech 1945 - 1989***, část zaměřená na recenze, výstavy a informace dostává prostor dvanácti stránek. Číslem 3/90 už i složení redakce reaguje na změnu režimu - výměnou postu šéfredaktora - tím se po *Petře Frankeové* stává *Otakar Gembala*. Ještě se stačí vydat jedno číslo 4/90, kde se mimo jiné dozvídáme o do té doby opomíjeném Jindřichu Štreitovi (článek Ladislava Šolce) , v obrazové části pak dostává prostor Jaroslav Kučera s reportážními snímky ze Sametové revoluce. Přípravenost vedení časopisu na novou epochu ukázala se však nedostatečnou - časopis *Revue fotografie* - tak jak jej známe, a tak jak pravidelně vycházel od roku 1959, zaniká.

V roce 1991 vychází sborník, jež navazuje na dědictví *Revue fotografie*, s názvem ***Česká a Slovenská fotografie dnes*** - odpovědný redaktor - *Josef Moucha*, grafická úprava Ondřej Grygar. Pod tímto sborníkem jest podepsán kolektiv autorů (*Vladimír Birgus, Ladislav Šolc, Josef Moucha, Petr Balajka,...*), kteří nás pomocí textu a obrazových příloh seznamují s tím, co vzniklo v průběhu let osmdesátých, v rámci kterých se ovšem o tom neobjevila v odborném tisku téměř ani zmínka. Postupně se tedy seznamujeme s Michalem Macků, Petrem Fastelem, Rudolfem Sikorou a dalšími, článek *Vladimíra Birguse Česká a slovenská fotografie 80. let*, kterým sborník začíná, se o totéž snaží ucelenou, výchovněji formou. Dále zde nalézáme anketu uvozenou otázkou Co vás zaujalo v české a slovenské fotografii minulého desetiletí ?, na kterou se snaží odpovědět několik foto-celebrit (Anna

Fárová, Ludvík Baran, Tomáš Fassati, Ladislav Noel, Pavel Scheufler, Antonín Dufek, ad.).

V roce 1992 vychází sborník znovu, tentokrát pod staronovým názvem **Revue Fotografie**. Redakce je téměř tatáž (odchod *Vladimíra Birguse*), a v tomto čísle si, po vyrovnání se z léty osmdesátými z čísla minulého, neklade cíle o nic skromnější - pokračovat v seznamování čtenáře s ideologií nezatíženou fotografií. Najdeme zde tedy stejně strukturované (text a obraz) články o Jindřichu Štyrském, Vilému Reichmannovi, Janu Lukasovi, ad. V rámci ankety se čtenář seznamuje s polskou fotografií, v závěrečném článku pak *Anna Fárová* věnuje prostor České symbolice, jejíž součástí je například otištění manifestu Bratrstva.

V roce 1993 čtyřikrát a v dalším roce šestkrát znovu vychází časopis s názvem **Revue fotografie**. Vydává jej *Pavel Pechoč*, s redakcí *Josefa Mouchy* a *Petra Žáka*, na menším formátu s menším počtem stran. Časopis se strukturálně rozděluje na jednotlivé části, které ovšem každým číslem mizí a znovu se objevují v čísle dalším.

Mezi pevné a důležité rubriky ovšem můžeme zařadit část s názvem **Portfolia**, kde jsou nám, obrazem i kratším textem (*A. Fárová, Vl. Birgus, M. Vojtěchovský, J. Moucha*,...) představovány „nové“ fotografické „objevy“ (1/93 - Tono Stano, Jan Saudek, 2/93 - Josef Ptáček,..3/93 - Štěpán Grygar,..4/93 - Bohdan Holomíček,..), část nazvaná **Galerie** je věnována legendárním fotografům minulosti (*L.E. Berka, Fr. Drtíkol*,...), v části **Knihy** se seznámíme s vyjivšími publikacemi.

Revue fotografie se ale zaměřuje i na technickou stránku fotografického média, kdy v rámci stálých rubrik **Testy** a **Technika** jsou nám postupně představovány fotografické přístroje (Olympus IS - 3000, Olympus Superzoom 70,...) a citlivé materiály (Kodak Gold II,...). O tyto rubriky se starají především *Josef Krůs, Petr Koláčný* a *Petr Žák*.

Dále zde musíme upozornit na negativum, jež s sebou přináší rubrika **Lidé s kamerou** - tedy vstup laiků - celebrit do odborného fotografického plátku - tedy zde již nelze mluvit o ničem než populárně naučném mediu.

Rokem 1994 vychází Revue fotografie poprvé a naposled ve své historii šestkrát do roka. Číslo 1/94 je celé věnováno fenoménu panoramatické fotografie, jsou nám představeny práce Josefa Sudka, Jiřího Tomana, Jaroslava Poncara a dalších, využívajících pro vyjádření tento abnormální formát, v rubrice *Technika* jsou představeny panoramatické fotografické přístroje (Horizon 202, Olympus mju, Linhof Technorama 612 PC II,..). Číslo 2 potom fotografii určené k magazínové produkci (Martin Parr, André Kertész, Weegee,...).

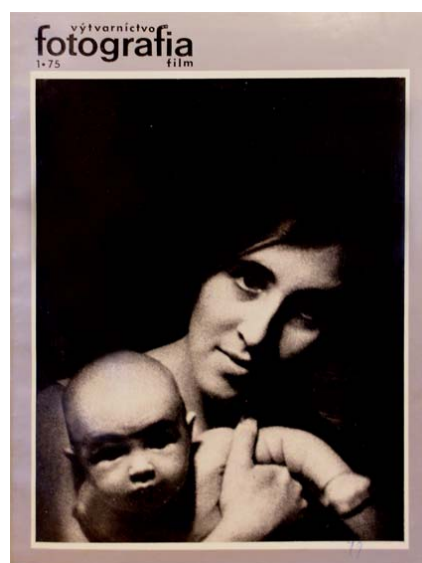
Nic dalšího zásadního ovšem časopis Revue fotografie nepředvede. Není kde. Časopis totiž rokem 1994 zaniká a zakončuje takto 38 let trvající éru, až na výjimky naplněnou kvalitním obrazovým i textovým materiálem.

Výtvarnictvo – fotografie – film

1964

1975

1990

Zmínit bychom měli i časopis **Výtvarnictvo - fotografie - film**, který vycházel na Slovensku, v letech 1963 - 1990, v prvních třech ročnících jako dvoutměsíčník, později jedenkrát za měsíc. Vedoucím redaktorem je *Jaroslav Čiljak*, grafikem Miro Gregor (po roce 1969 nahrazen postupně Gustávem Ertelem, Helenou Matejovou, Agátou Konsekovou, Tiborem Krajčím). Už vzhledem k názvu je patrné, že časopis nebyl založením monotematický, nýbrž už jen slovem „výtvarnictvo“ dává najevo velikost sousta, jež si ukousl. Časopis se tedy věnuje jednak dějinám výtvarného umění, umění současnému, další stránky jsou věnovány filmovým amatérům. Časopis vychází šestkrát ročně. Co se fotografie týče, jak už totiž název napovídá, není tento časopis ryze fotografický, prostor věnující se jí není konstantní. Pravidelné rubriky jsou prakticky dvě - jednak ***Radí vám Karel Hájek***, tedy praktické českého reportážního fotografa, dále už jen ***Naša tribúna***, tedy jakási obrazová příloha složená více méně z fotografií. Časopis, pokud jde o fotografii si nebuduje žádný pevný koncept, až na Hájkův seriál, který vychází v prvních třech ročnících, se o ničem pravidelnosti mluvit nedá. Články, především *Ludovíta Hlaváče*, *Jána Šmoka*, *Anny Marcinkové*, jsou teoretického rázu, v ročníku 1968 dochází

mezi Annou Marcinkovou a Miroslavem Bílkem ke krátce trvající diskusi ohledně abstrakci ve fotografii, později (tentýž ročník) na ploše jedné stránky uvádí **Fotografickou techniku**, neboli technické novinky na poli fotografickém Ivan Nepraš (později Zdeněk Teichman).

Od čísla 4/70 vychází na stránkách V-F-F historický seriál Ludovíta Hlaváče **Vedúcé myšleinky a postavy dejín fotografie**, jiný seriál **Fotoreportáž a výtvarnost'** Václava Zikmunda (od 5/71) teoreticky rozpitvává už v jiném plátku vyčerpané téma.

Později, v roce 1980, začíná životopisem Jacoba A. Riise vycházet seriál Vladimíra Birguse **Svetoví Fotografi**, představující postupně především slavné zahraniční jména (Stieglitz, Demachy, Blossfelt,...), od čísla 8/85 pak seriál Luba Stacha **Dejiny fotografie architektury**, kde se autor věnuje jednak fotografům, do jejichž díla zásadně patří fotografie architektury (Josef Sudek, Zdeněk Voženílek,...), dále pak fotografickým/architektonickým publikacím, které se zásadně promítly do dalšího nazírání na tento problém a jednak proměně architektury jako takové a její společné působení spolu s fotografií.

Po roce 1989 uveřejňuje V-F-F poměrně invenční články např. o konceptuální fotografii (Miroslav Klivar), nebo o do té doby nepřiliš známém Arnoldu Newmanovi (Zuzana Vráblová), na které se ovšem nijak nenavazovalo, tedy se opět nedá mluvit o cestě k něčemu jako řád nebo koncept. Ten si časopis, řekněme zájmového typu, nevybudoval nikdy. Ovšem v tomto případě, tedy v případě zájmového periodika, by snad bylo i na škodu pokoušet se o cosi jako koncept. V prvé řadě si totiž Výtvarnictvo-fotografie-film dalo za úkol informovat, nikoliv školit, přestože informovanost ke školení vede. Zde tedy vlastně, sice druhotně, koncepce vzniká. Pravda, nikterak progresivní, o to však lehčí a zábavnější.

Listy o fotografii

Institut tvůrčí fotografie Filozoficko-přírodovědecké fakulty Slezské univerzity v Opavě vydal ve spolupráci s Kabinetem dějin a teorie fotografie Katedry fotografie FAMU v Praze **Listy o fotografii** celkem třikrát. Poprvé v roce 1994, dále pak 1998 a 2001. Vedoucím redaktorem a zároveň iniciátorem tohoto pedagogicko-vědeckého projektu je *Vladimír Birgus*, výkonným redaktorem pak *Tomáš Pospěch*. Listy o fotografii vyšli v nákladu 1000 kusů. Ediční rada ve složení *Tomáš Fassati*, *Aleš Kuneš*, *Pavel Schufler* a *Jindřich Štreit*. Časopis je pouze textový, tzn. bez jakýchkoliv obrazových příloh, snad i z důvodu, že si jej ITF tiskne sám.

První číslo vyšlo tedy v roce 1994. Je to jen 48 stránkový bulletin, hlásící se k odkazu bulletinu *Angelma* v redakci Tomáše Fassatiho. Obsahově je číslo první zahájeno (po úvodníku) první částí ***Česká a slovenská fotografie v zahraničí (v letech 1989-1990)***. Články v této části jsou poměrně kusé, občas jsou jimi pouhé přehledky výstav českých a slovenských fotografů v tomto časovém intervalu. Delší články k tématům *Polská fotografie osmdesátých let*, *Z fotografických sbírek Slezského zemského muzea v Opavě* nebo *oslava „štreitovského přístupu“* Perspektiva třetí cesty jsou umístěny v části nazvané ***Panorama***. Následuje archiv se staršími, často dříve nepublikovanými statě významných teoretiků i praktiků z oblasti fotografie v rubrice *Archiv*. Zmiňme zde alespoň úvahy o různorodých aspektech fotografického média z pera Františka Drtikola (článek *Oči široce otevřené*). První číslo Listů o fotografii uzavírá tzv. ***Studentský Hyde Park***, tedy jakési snahy o vyzrálou recenzi ze stran studentů FAMU a ITF.

Druhé číslo vychází až v roce 1998, tedy o čtyři roky později. Jeho hlavním tématem je otázka výuky fotografie na vysokých školách, uvozena anketou *Výuka teorie fotografie*. Následuje druhá část seriálu *Česká a slovenská fotografie v zahraničí (v letech 1990-1994)*. Celý časopis se rozrůstá na necelých 120 stran, tedy i jeho rubriky umožňují autorům poměrnou celistvost vyjádření. Stálé rubriky (*Panorama*, *Archiv* a *Studentský Hyde Park*) jsou doplněny o *Fotografický adresář České republiky* od Vladimíra Birguse.

Třetí číslo je věnováno tématu dokumentu - rozděleno je na *Úvod*, kde nás *Vladimír Birgus* s *Tomášem Pospěchem* seznamují s touto koncepcí, vysvětlují jakému dokumentu se na následujících stránkách autoři hodlají věnovat a omlouvají se za zpoždění vyjití třetího čísla. Následují převzaté texty Umberta Eca, Rudolfa Anheimra přeložené Tomášem Dvořákem. Jsou to vlastně teoreticko-filozofické statě obecnějšího rázu, překračující rámec konkrétnosti fotografického média. Dále pak esej Stefana Wojnecky - Fotografie a pojmání času z roku 1994 přeložená Tomášem Pospěchem a Martinem Šterbou.

Následují texty vlastní - O dokumentu od Václava Macka, Dokumentarismus ve filmu a ve fotografii od Bohuslava Blažka a další, jež z nejrůznějších stran objímají, na teoretické bázi, dokumentární téma. Následuje část *Archiv*, kde pokračují teoretické statě, tentokrát starších dat, od jiných autorů (*Antonín Dufek, Martin Matějů, Bohumil Kotas*, aj.)

V části nazvané *Panoráma* jsou publikovány vybrané části diplomových prací studentů FaMU a ITF věnující se opět dané problematice (Jarmila Šimáňová - Fotografie náboženských poutí, Jan Bezucha - Viktor Kolář, aj.)

Následuje Fotografický adresář Slovenské republiky, tedy seznam adres fotografických institucí, muzeí a galerií na území Slovenské republiky a seznam Diplomových prací FAMU.

Redaktoři Listů o Fotografii dali si nesnadný úkol – zaplnit díru pedagogicko teoretickou na poli fotografických časopisů. Je otázkou, zde ambici zaplnit díru může mít časopis o nákladu 1000 výtisků. Navíc časopis vycházející nepravidelně. Po obsahové stránce Listy nabízejí poměrně slušnou alternativu k jakékoliv ostatní domácí časopisecké produkci, ovšem ona nepravidelnost a jakási až exkluzivnost pozitivní dojem z časopisu narušuje.

Imago

Od roku 1996 vychází dvakrát ročně, s označením Summer nebo Winter, časopis **Imago**. Tento časopis, vzniknuvší ve spolupráci teoretiků fotografie v rámci bývalého východního bloku, vychází v anglickém znění. Z českých autorů se na něm pravidelně podílí především *Vladimír Birgus*, *Josef Moucha*, dále například *Josef Chuchma* nebo *Tomáš Pospěch*. Redakční rada - *Vilnis Auzinst* (Litva), *Vladimír Birgus* (ČR), *Josef Moucha* (ČR), *Peter Korniss* (Maďarsko), *Ruxandra Balaci* (Rumunsko), *Elzbieta Lubowitz* (Polsko) a *Yevgenei Berenzer* (Rusko). Šéfredaktorem je *Václav Macek* ze Slovenska. Tam je také hlavní místo všech postprodukčních činností, jako též tisk. Časopis vydává agentura Fotofo.

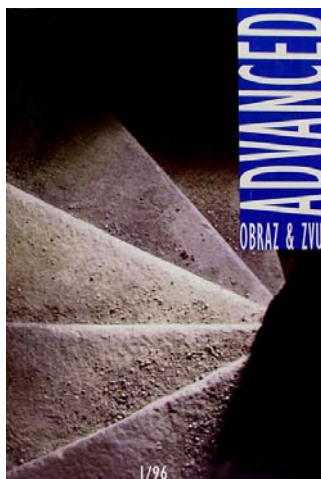
Koncepce časopisu je zaměřena právě k bývalému východnímu bloku, bloku socialistických republik, chceme-li.

jednotliví autoři se věnují fotografům, jež jsou jim „vlastní“, tedy kteří pocházejí z okruhu jejich zájmů a především hranic. Časopis se věnuje výhradně těmto autorům, tedy z východu, jejichž portfolia a profily zaujímají nejvíce plochy tohoto 75 stránkového plátku. Na začátku každého čísla jsou uvedeny informace o výstavách na území jednotlivých států, dále jsou zde teoretické eseje, recenze výstav a publikací. Časopis se věnuje výtvarné, umělecké fotografii, reflektuje tvůrčí tendence v oblasti tohoto média, nikoliv technickou stránku věci.

Vzhledem k tomu, že časopis nevychází v českém znění, nýbrž pouze v anglickém, musíme na něj nahlížet stejně jako na ostatní zahraniční časopisy, v nichž publikují mimo jiné i čeští autoři, a v rámci této práce si jej pouze zmínit.

Advanced Obraz & zvuk

1996

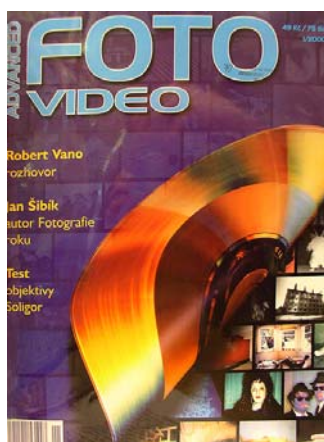
1998

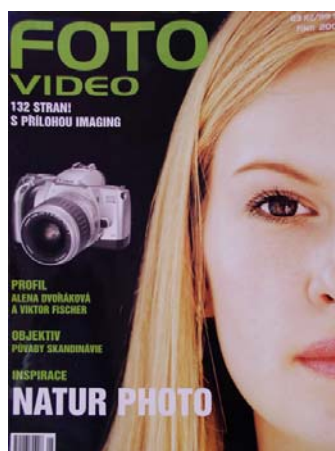
1999

2000

2002

2005

V roce 1996 se ředitel výstavy Interkamera *Milan Bína* rozhodl vydat časopis **Advanced Obraz & Zvuk** jako „další tiskový materiál, který by měl sloužit k podpoře výstavy Interkamera“. V rámci vydavatelského úvodníku se dočítáme též, že „časopis bude ryze technicko-obchodního zaměření (...), bude vycházet jako čtvrtletník, popřípadě dvouměsíčník (...) a je určen pro fotografické firmy, minilaby, prodejny, profesionální fotografická studia, (...)“. Časopis je zaměřen na několik oblastí, tedy Foto-video, Digitální systémy, Novinky a technické zajímavosti a Profesionální audio-video. A slib ryze technicky-obchodního zaměření je dodržen jak v čísle 1/96, tak i v čísle dalším, 2/96. V tomto čísle se dočteme již i redakční složení - šéfredaktor *Daniel Šperl*, redakce - *Petr Žák*, *Pavel Scheufler* a *Josef Krůs*, grafikem je Ondřej Grygar. V úvodníku šéfredaktora se dočítáme dovysvětlení koncepce časopisu : „Přijměte tento časopis jako spojovací most mezi těmito výstavami (Interkamera a Photokino)(...)“.

Od roku 1997 vychází časopis jako dvouměsíčník, v rámci zatraktivnění vznikají rubriky ***Osobnost a technika*** a ***Sport a technika***, které ovšem poměrně záhy opět zanikají. V dalších číslech je ovšem snaha o zatraktivnění patrná - objevují se zde stále častěji obrazové přílohy, jako například v rubrice ***Století okamžiků***, kde dostávají mimo jiné prostor fotografie Pavla Štechy, rozhovory (Ivo Mathé, Milan Bína,..), na prvním místě ovšem stále zůstává oblast technická. V roce 1998 je obnovena rubrika ***Osobnost a technika***, dále pak virtuálním rozhovorem s Jánem Šmokeem vzniká část nazvaná ***Profidílna***, kde se v dalších číslech objevují Tono Stano, Pavel Mára, Pavel Jasanský a další. Časopis dostává pevnější obrysy struktury - jednotlivými částmi jsou - ***Zprávy***, ***Magazín*** (část na třikrát rozdělená - spíše zábavně vzdělávací rubriky, rozhovory a seznámení se zahraničními fotografama), ***Novinky***, ***Profidílna***, ***Foto***, ***Digital imaging***, ***Video***, ***Multimedia*** a na závěr ***Několik vět k zamyšlení***, kde *Pavel Schaufler* nutí čtenáře se zamyslet. Mimo tuto nevděčnou úlohu také autor začíná publikovat nekonečný seriál ***Zlatý fond Interkamery***, kde čtenáře seznamuje s nejruznějšími archívními fotografickými přístroji.

Od čísla 2/99 přestává být uváděn šéfredaktor, grafickou stránku dostává na starost grafické studio Detail. Čím dál větší prostor zaujímá část nazvaná Magazín, aniž by se ovšem nějak systematizovala. Číslem 5/99 začíná vycházet seriál *Asociace fotografů představuje*, kde je čtenář seznamován s profesionálními fotografy v rámci cechu Asociace fotografů České republiky, dalším, volnějším seriálem pak může *být Jak fotografuje...*, kde se seznamujeme s žánrovými fotografy (Jan Stárek - sklo, Jaroslav Prokop - jídlo,...).

Od března 2000 se z Advanced Foto Video stává pravidelně vycházející měsíčník. Od čísla 1/2000 také napodobuje časopis Photo - life vznikem Fotografické soutěže pro čtenáře, nejdříve fotografie čehokoliv a jakkoliv, později vždy po jednom tématu (zátiší, krajina,...), dále ještě rozdělené na klasickou a digitální fotografii. V rámci části *Digital-imaging Pavel a Kateřina Scheuflerovi* (jedná se o otce a dceru) předvádějí čtenářům, co vše je možné dělat s fotografií v postprodukci Adobe Photoshop.

Od září 2000 se postu šéfredaktora ujímá *Rudolf Stáhlich*. Mění se grafická úprava jednotlivých čísel (studio Klassic), a nakonec i celková struktura časopisu na části *Aktuálně, Foto, Digitální foto, Video a Pro vás*.

V rámci *Digitálního foto* například *Ondřej Neff* učí začátečníky správně držet kompaktní fotoaparát, v testech digitálních fotoaparátů, především od *Bohumila Herwiga* je použit sumární výsledek pomocí počtu hvězdiček, dílčí hodnocení je u kategorií ovládání, inovace, funkce, design a cena/výkon.

Jednotlivá čísla začínají dvoustránkovou fotografií s tajemným názvem *Foto pro inspiraci*. Část určená pro video se dále zužuje, pojmenování i koncepce rubrik se ještě do konce roku 2000 mění *na Aktuálně, Rubriky, Testy a Jak na to* (Jak fotit araby - 11/2000), kde jednotlivé články z oněch částí na sebe nenavazují, nýbrž jsou rozházeny po celém časopise.

Od května 2001 se časopis zabydluje v názvu **Foto video**, na jeho stránkách panuje stále stejný chaos. Z malé, bezelstné Fotografické soutěže, v první chvíli hodnocené fotografy z Asociace fotografů České republiky stala se nabubřelá, dlouhodobá fotosoutěž, se stejně

velkolepým názvem **Fotograf roku**. Od září téhož roku se na začátku každého čísla začíná objevovat úvodník šéfredaktora - *tedy Rudolfa Stáhliche*. Ten v něm mimo jiné upozorňuje na ustálené rubriky, kterými mají být **Akt ve fotografii**, **Zahraniční objektiv** nebo **Profil**.

Poměrně zábavnou rubrikou je **Tajemství jedné fotografie**, kde čeští profesionálové představují krůček po krůčku vznik jedné fotografie. Kreativním ředitelem (ať již to znamená cokoliv) se stává *Adolf Zika*.

Jako příloha Foto video vychází list **Imaging** (rozsah přibližně 25stran), s všehpřijímajícím podtitulem Digitální obraz v praxi, tedy, na vysvětlenou, vyhrazení prostoru pro digitální fotografii nad rámec samotného časopisu. Mimo to vychází až do dnešních dnů nepravidelná příloha na cd nosiči, obsahující převážně okleštěný software Adobe a dále jiné přílohy monotematického rázu (Astro - fotografování oblohy, dalekohledy, atd. - 7-8/2003. Časopis postupně mění své grafické renomé (od 2003 Amos typografické studio), narůstá také počet stran až k dnešním, úctyhodným 150 stranám.

Časopis, vycházející od poloviny let devadesátých, v mnohém se podobá magazínu FOTOgrafie. Také z něj je patrná určitá neschopnost přesně se vymezit, protěžovat určitá témata a jiná s klidným svědomím ignorovat. Prakticky mimo jedinou ustálenou obrazovo-textovou rubriku Akt ve fotografii, kde jsou nám postupem let představeni všichni významní i méně významní autoři věnující se tomuto žánru, seriálu Objektiv (tedy fotografie z cest) a s přihlédnutím ke stále ještě zřejmé snaze věnovat mnoho prostoru technickému dílu fotografického média, není prakticky čtenáři zřejmé, zda drží v ruce FOTOgrafii / magazín, nebo Foto video. Oba časopisy místo zrušení rubriky Recenze, spokojí se z kusým konstatováním, že výstava proběhla/ kniha vyšla. Oba dva jakoby příliš snadno podlehli tendenci zpřístupnění - čtenáře chtějí čím dál méně vzdělávat či informovat, naopak jej přehlcojí a rozmazlují.

Photo life

Časopis **Photo life** vychází od roku 1997 jako dvouměsíčník, tedy šestkrát do roka. Dále v rámci něj vychází dvakrát až třikrát ročně samostatně neprodejná příloha (98 - Photokina, Story of the Pentax, 99 - PMA Las Vegas, Canon - Technologie pro třetí tisíciletí, 2000 - kompaktní fotoaparáty, kinofilmové zrcadlovky, Fotografův podzim, 200 - 1PMA v Orlandu a workshop USA, Fotografické materiály, digitální fotoaparáty, 2002 - PMA, portrétní filtry, fotografování v zimě, 2003 - fotografování v létě, encyklopedie photo-life, která pokračuje v roce 2004). Cena se pohybuje od 45,- do 79,- postupem let.

Vydavatelem a zároveň též autorem úvodníků (výjimečně zastoupen ředitelkou *Petrou Soukupovou*) je *Jan Karbusický*. Redakční rada tvoří *J. Havel, J. Heller, M. Kociánová, J. Svěcený* a *M. Vojtěchovský*. Hned v úvodníku prvního čísla se dočítáme tendence tohoto časopisu, jeho úkol. Má jím být „obroda české fotoamatérské tvorby“. A tomuto se časopis URČITĚ snaží dostát. Mimo jiné. Největší plochy už od prvopočátku ujímá se rubrika nazvaná **Nejlepší snímky**, která, rozdělena do příslušných kategorií (Krajina a příroda, Rodina a přátelé, Sport, Akt a portrét, makrofotografie, zvířata, zátiší, příchodem digitálních médií i fotografická koláž a montáž nebo téma architektura), dává prostor čtenářům/amatérským fotografům, spoluvytvářet ji. Tato představa lákala a vždy lákat bude, a neboť na českém trhu žádný jiný fotografický časopis takovou plochu čtenářům neposkytuje, může se obálka Photo-lifu od roku 2000 honosit vlastním titulem Nejčtenější fotočasopis v ČR. U každé kategorie je uveden sponzor (Foma, Konica, Photo-life shop).

Časopis Photo-life se ovšem o amatérkou obec nestará pouze tím způsobem, že jí poskytuje veřejné exhibiční prostory. Dává prostor i diskusi v rámci **Fotofóra**, umístěného hned na začátku každého čísla. Rozsah fotofóra není stálý, stejně tak rozsah jednotlivých rubrik Nejlepších snímků. Rozhodujícím faktorem zde nejspíš bude účast čtenářů.

Další výchovně vzdělávací rubrikou jest tzv. **Fotoškola**, kde např. *J. Havel* radí, jak fotografovat krajinu, *M. Vojtěchovský*, čeho se vyvarovat při fotografování skla, *B. Moose Peterson* co dělat při fotografování losů v kanadské tundře, popř. *J. Karbusický* vše o fotografii aktu v lese. Autoři v těchto článcích používají vlastních snímků, coby obrazového materiálu, čímž dávají čtenáři možnost hrát/nehrát tuto hru na experty. Autor

si sám určí, zda by takto fotografovat krajinu/akty/sklo chtěl, či zda má o pojmu kvalita jiné představy. V jiné fotoškole se můžeme dočíst, jak fotografovat houby podle *Petra Zajička*, anebo jakým způsobem pracovat s kompaktním aparátem s druhým bleskem od *Petry Soukupové*.

Po prvních sedmi číslech bylo přerušeno historické okénko *Pavla Scheuflera* (Éra vizitek, Nejstarší v českých zemích,...), které bylo později obnoveno *Františkem Dostálem*. Dalším prostorem pro čtenáře-fotografy je rubrika **Tipy čtenářů** (Lubomír Maštera - Fotografické škrábání, Jiří Platenka - Fotografická koláž,...), popř. **Rozhovory se čtenáři**, kteří se opakovaně umístili na medailových pozicích rubriky Nejlepší snímky. Jak již bylo řečeno, tato rubrika je dominantní, a vše ostatní-blízké je podřízeno jí podřízeno.

Druhá jedinečná věc na stránkách Photo-lifu je reklama. Nyní nemám na mysli reklamu jako součást placené inzerce, nýbrž reklamu jako součást technických článků, příloh, testů fotografických materiálů a techniky a v neposlední řadě i již zmiňované fotoškoly. Ale vlastně, ani toto vymezení není zcela přesné. I inzerce sama o sobě není ničím oddělena, a stává se jakoby mimoděk pokračováním článků. Po „testu“ jednooké zrcadlovky Canon EOS50 po otočení listu narazíme na inzertní přílohu Canon představuje profesionální fotografie, kde se na pokračování dozvídáme, co vše od této firmy potřebuje Jaroslav Jiříčka, Robert Zlatohlávek, Arthur Morris, Jiří Vojzola nebo např. Jan Šibík k vyfocení zobrazeného snímku. To samé se ovšem dozvídáme ve fotoškole aktu v lese od Jana Karbusického, kdy odrazné desky musejí uveden mít název značky a samozřejmě jsou zakoupitelné v photo-life shopu.

Testy působí obdobně reklamním dojmem. Nemá ovšem reklama nabízet, nemá výrobek podbízet, nemá na diváku vyvolat dojem, že výrobek POTŘEBUJE? A je-li divákem AMATÉR, s nedostatkem vlastních zkušeností, jemuž odborník na slovo vzatý radí co udělat pro to, aby fotografie vypadali tak a tak, co si KOUPIT,...

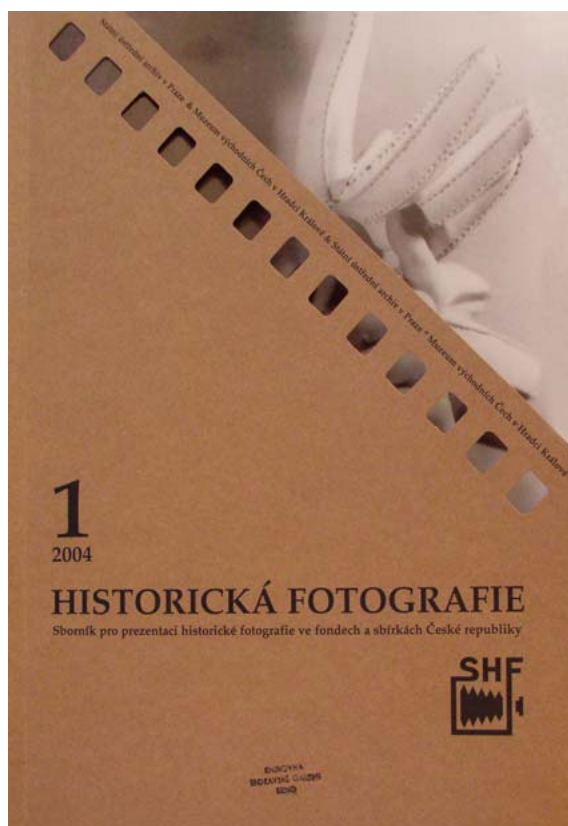
Můžeme tento časopis považovat za populárně naučný, nebo za časopis ryze reklamní? Testy negativního materiálu AgfaPAN APX25 je uveden sloganem Jemnější už to nebude, seriál testů fotografických papírů (Fomatone MG, Kodak polymax,...) zase Fotopapíry pro

náročné,...Za testy je většinou podepsán *Jan Karbusický*, pokud jde o chemikálie a další potřeby pro vyvolávání bývá autorem *Jean Guliczek*, recenze velkoformátových kamer a příslušenství má na starost *Václav Šeda*.

Vraťme se ještě k dominantní rubrice nejlepší snímky. Od roku 2000 je rozšířena o ***Chybí jenom malý krůček***, kde jsou, opět Janem Karbusickým, čtenářům ukázány fotografie, jež se do Nejlepších snímků nevešly, a chyby na nich. Tato část začíná s pouhými dvěmi stránkami, v roce 2004 už je jejich rozsah šestistránkový. Od čísla 31 (ročník 2002) vzniká tzv. ***Galerie nejlepších***, kde každý vítěz jednotlivých kategorií uvádí svůj věk, pohlaví, techniku a pocity při pohledu na svůj výherní snímek. Stejně tak dostávají čtenáři možnost si přečíst, co ke snímku říká redakční rada.

Jak již bylo řečeno, *Jan Karbusický* je autorem velice plodným, z větší části se o testy přístrojů stará sám, popřípadě v zastoupení/ve spojení *Petrem Součkem* nebo *Hildou Liptákovou*. Příchodem digitálního média umožňují postupné seznámení se s ním, jakožto i s postprodukčními procesy *Vladislav Jurčo*, nebo opět *Jan Karbusický*.

Historická fotografie

Od roku 2001, jednou ročně vychází **Historická fotografie**, s podtitulem Sborník pro prezentaci historické fotografie ve fondech a sbírkách České republiky. Sborník vydává Muzeum východních Čech v Hradci Králové a Státní ústřední archiv v Praze. Vedoucími redaktory jsou *Jiří Zikmund* a *Emilie Benešová*, redakční rada je složena z *Evy Drašarové*, *Radka Pokorného*, *Petry Trnkové*, *Zdeňka Zahradníka*. Na poslední stránce, před obsahem čísla v anglickém jazyce, jsou uvedeny jména a kontakty na autory, jež v onom čísle publikují. Grafickou úpravou je pověřena Anna Benešová.

Časopis *Historická fotografie* se zabývá činností jednotlivých fotografických archivů, mapuje jejich existenci, monitoruje činnost. Ve člancích se vlastně řeší otázka historického dědictví a významu fotografických sbírek, respektive se poukazuje na důležitost výpovědí historických, fotografických materiálů. Poukazuje na problémy spojené s archivací dokumentů, v úvodníku čísla 1/2003 zmiňuje například následky ničivých záplav v roce 2002 pro postižené archivy v Čechách. Po formální stránce je plátek rozdělen na část **Články, soupisy**, kde najdeme vždy jakýsi zkrácený životopis osoby fotografující (1/2004 - Jiří Vaněk, Grete Popper,..) nebo fotografované (1/2003 - Vojtěch Mastný), dále pak bohatý obrazový přehled některého užšího tématu (Označení sovětských tankových armád v Čechách v květnu 1945, Dobové fotografie z Janovického archivu,...), další část nese název **Představujeme**, tedy představení jednotlivých fotografických archivů na území České republiky (Fotografická sbírka Etnografického ústavu Moravského zemského muzea Brno, Fotografie ve fondech a sbírkách Státního ústředního archivu v Praze,...), dále pak **Metodika**, v tomto případě ryze historicko-didaktickou část, upírající pozornost ke společensky nikterak důležitému, nikoliv ovšem nedůležitému tématu (např. Půvab a otazníky starých policejních fotografií, Československé stejnokroje na fotografiích z let 1918 - 1939,...).

V rámci poslední, dělené, části **Různé** můžeme jednak praktické informace pro muzejní pracovníky a nadšence (např. Úvod do archivačního programu DEMUS, Vznik a zprovoznění chlazeného depozitáře v Regionálním muzeu v Chrudimi,..), dále delší článek reagující na výstavu nebo činnost fotografa (1/2003 - výstava Josef Koudelka, fotograf -

Národní galerie,..) a nakonec **Recenze**, nebo lépe nabídka literatury, historického rázu, v tomto případě.

Autory jednotlivých článků jsou převážně činitelé jednotlivých institucí, o kterých onen článek informuje, tedy za Archiv Národního muzea *Libor Jůn*, Státní oblast archiv Praha *Vladimíra Hradecká* a *Jitka Bartůšková*, Moravské zemské muzeum *Radka Durmonová*, Vojenský historický ústav Praha *Tomáš Jakl*, atd. Dále zde můžeme nalézt statě *Zuzany Kopecké* (studentka FF MU v Brně, obor dějiny umění - pomocné vědy historické) nebo *Lubomíra Uhlíře* (Policejní akademie ČR v Praze), a to opět když se obor jejich studia váže k uveřejněnému článku, tedy např. Archivní policejní fotografie.

Časopis si zřejmě než fotografické klade ambice historického sdělení, a domnívám se, že pole jeho působnosti je dostatečně nešlechtěné, tedy vhodné k zušlechtění. Zůstává ovšem otázkou, zda si šedesáti pěti stránkový časopis, jež se fotografických ambicí zcela nezřekl, viz recenze výstav nebo knih, může úlohu hlavní historicko archivační autority do důsledku plnit, s přihlédnutím k faktu, že vychází pouze jednou ročně a vzhledem nízkému nákladu s tím související poměrně nedostatečné distribuci.

Fotograf

V roce 2002 vychází poprvé občasník, oficiálně půlročník, **Fotograf**. V úvodním slovu se z textu Pavla Baňky, předsedy redakční rady (která se dále skládá především teoretiků umění - *Jindra Víková, Josef Moucha, Pavel Vančát, Markéta Kinterová, Sylva Francová, Milena Slavická a Tomáš Dvořák*), co jej vedlo k myšlence vzniku tohoto plátku. Hybatelem měl být „(...) stále sílící pocit chybějící platformy pro střety vizuálních i textových informačních proudů z oboru, místo pro aktivní výměnu názorů a informací.(...)“

V daném úvodníku se také můžeme dočíst seznam jakýchsi dogmat a při pohledu na ně zjistit autorovo uvědomění si situace v oblasti, řekněme, „umělecké fotografie“.

Časopis je tedy řízen redakční radou, jež už od prvního čísla poměrně striktně koncipuje jeho vzhled i obsah. Tedy - časopis je uvozen (po Baňkově editoriale) filozoficko-teoretickou statí od určitého teoretika/filozofa (1 - *Miroslav Petříček* - Fotografie tváře, dále *Geoffrey Batchen*), která nás uvede do tématu, jemuž se dané číslo věnuje.

V prvním čísle to je tedy fotografie tváře, tedy portrét, druhé číslo se zabývá rozšiřující se tendencí kolektivního díla, číslo třetí použitím symbolu ve fotografii, čtvrté číslo Nan Goldinovou nastartovanou osobní, intimní fotografií, v připravovaném čísle pět má být hlavní prostor věnován dokumentární fotografii.

Formálně jsou jednotlivá čísla rozdělena na několik částí - po onom **Úvodu** do tématu čísla přicházejí obrazové statě s názvy s textovým představením jednotlivých autorů s názvy **Profily, Portfolia a Tendence**. Je obtížné přesně vymezit, čím se od sebe vlastně liší, co je logickým klíčem k výběru a zařazení autora do té které části. Zřejmě jsou ale v rámci Profilů a Tendencí upřednostňováni autoři mladí, doposud méně známí, zatímco v rámci Portfolia jsou to autoři již objevení. Postupně se tedy v jednotlivých číslech můžeme v těchto třech rubrikách setkat mimo jiné s :

v čísle 1 - Lili Almog, Dita Pepe, Karel Novák, Ivan Pinkava, Tereza Severová, Karin Müller,...

v čísle 2 - Hubbard a Birchler, skupiny Kamera Skura, Bratrstvo, Blume, Duo, Rizoto, S2,...

v čísle 3 - Michaela Thelenová, Jiří Černický, Markos Lopéz, Jiří David, Dušan Skala,...

v čísle 4 - Pheobe Mass, Peter Jenáčík, Jan Svoboda, Sylva Francová,...

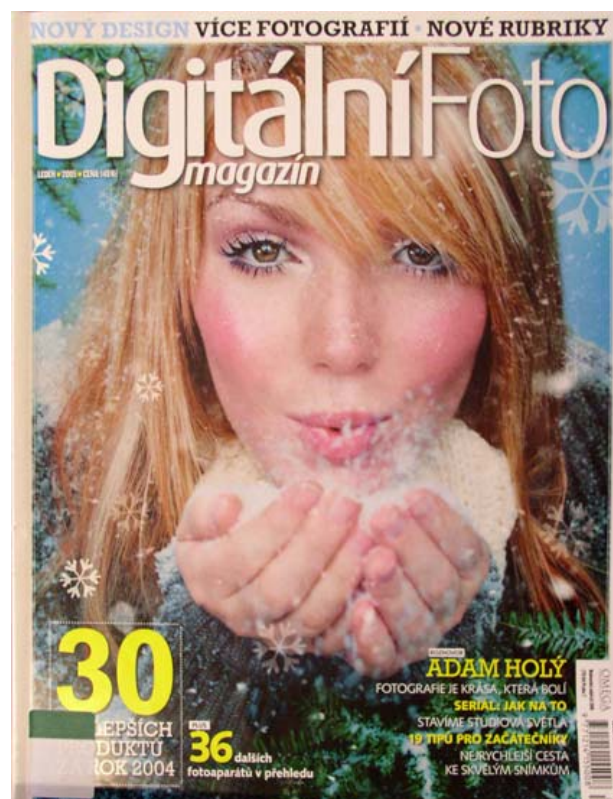
Další pravidelnou rubrikou je **Anketa**, dále **Recenze** a **Události**.

Rubrika **Historie** poměrně zajímavou selekcí nabízí pohled na určité zlomové i přechodné tendence především Českých fotografických dějin (1936 - Pražské dostaveníčko fotografie se strukturalismem,...).

Periodika **Fotograf** je, v rámci česky psaných fotografických magazínů, prakticky jediná na našem trhu, která se pokouší o kritickou recenzi. Recenzemi se rozumí především fotografické publikace a v rámci Událostí i recenze výstav a jiných fotografických setkání (Měsíc fotografie v Bratislavě, Fotofest,...).

Vzhledem k tomu, ovšem, že je Fotograf takto striktně vymezen, ohraničen, koncipován, se v rámci rovnovážnosti této práci nemohu pustit do jeho hodnocení, pokud jde o vkus, logiku výběru nebo pravdivost/nepravdivost recenzí. Fotograf je zacílen na skupinu umělecky vzdělaných čtenářů, tedy se i s Imagem poněkud vymyká obecným trendům v časopisectví dnešních dnů. Přesto si ovšem nedovoluji tvrdit, že by byl o něco méně platný své době a svým čtenářům, čeho si však musíme všimnout a ocenit je snaha o jasně zřejmou koncepci a důrazné setrvání v ní.

Digitální Foto magazín

Digitální Foto magazín vychází od roku 2003 pravidelně každý měsíc jako česká mutace britského časopisu Digital Camera magazin. Lze-li hovořit o něčem takovém, jako je šéfredaktor, je jím *Jakub Zeman*, dalšími českými přispívajícími jsou *Marek Dědič*, *Roman Sejkot* a *Oleg Homola*. Zbytek redakce je tedy zahraniční, je jím například *Roddy Llewellyn*, *Tim Daly*, *Simon Danaher* a *Steve Bavister* a řada dalších. U každého z nich je ještě zmíněno, kým kdo je. Tak například o *Aidanu O'Rourkeovi* se dočítáme, že „fotí digitálně už několik let a má s fotografií rozsáhlé zkušenosti“, nebo například *Tim Daly* „vyučuje fotografii a je autorem několika knih o digitální fotografii a editování obrazu. Jeho fotky najdete v galeriích po celé Evropě“, a podobně.

Strukturálně je každé číslo rozděleno do několika částí.

Časopis začíná částí nazvanou **Zoom**, která je zahájena třemi až čtyřmi stranami fotografií čtenářů, dále pak, jen do čísla 6/2003, rubrika **Profil**, která čtenáře seznámí s mladým autorem, později je rubrika Profil nepravidelná a zabývá se fotografickými legendami, například v čísle 7/2004 je to Robert Capa. Hlavní část Zoomu tvoří **Novinky**, tedy technické zajímavosti z oblasti vývoje nových digitálních technologií uváděných na trh.

Další částí Digitálního Foto magazínu je **Téma**, které je většinou ještě dále rozdělené, ne však vždy, například - 3/2003 - Světlo, 4/2003 - Krajina, Portrét, Jak dělat výřezy ve Photoshopu, 7/2003 - Fotografujeme ve městě, Jak fotografovat portrét, 8/2003 - Fotografujeme dovolené, 10/2003 - Fotografujeme zvířata,...a podobně. Články jsou převzaté s britského vydání. Jsou psány populárně naučnou formou, snaží se o podání vyčerpávající informace, takže například v tématu fotografování zvířat, jak fotografovat divoká zvířata (lvi, bizony), zvířata vodní (delfíny, vorvaně), domácí mazlíčky anebo ptáky.

Recenze fotoaparátů, jsou opatřeny užitečnými porovnávacími snímky, jenž na sebe při otočení stránky navazují, tedy možnost porovnání je velice snadná a přehledná. U recenzí je uvedeno celkové hodnocení pomocí procent, které v sobě obsahuje kategorie funkce, snímky, konstrukce, výkon/cena. Dále jsou zde podrobeny hodnocení například tiskárny. Tyto články jsou opět převzaté z britského originálu, později, postupně od poloviny roku 2003 je recenzentská iniciativa převzata *Jakubem Zemanem*, popřípadě *Petrem Bílkem*

nebo *Petrem Špánkem*, na začátku této rubriky nalézáme ubezpečení čtenářům, že všechny recenze jsou objektivní a dodavatelé nemají žádnou možnost recenzi ovlivnit.

Další stálou rubrikou jsou dopisy čtenářů, na které odpovídá *Jakub Zeman*, jenž má na starost také **Rozhovor** s některou významnou českou fotografickou osobností (9/2003 - Tomki Němec, 10/2003 - Josef Ptáček, 12/2004 - Goran Tačevsky,...). Jinou komunikaci se čtenářem zajišťuje rubrika **První pomoc**, kde opět *Jakub Zeman* odpovídá na dotazy konkrétnějšího rázu.

Část, nazvaná podivně, **Tutorialy** věnuje se především práci s Adobe Photoshop, méně již Paint Shop Pro, Elements, nebo jiné, kde s uvedením stupně náročnosti a času, který budeme k určené operaci potřebovat, je krok po kroku předvedeno, co vše se dá s fotkou v digitálním skupenství provést. Například olejomalba nebo kresba tužkou, a podobně. Články jsou bez uvedení autora, pouze v rámečcích vedle textu jsou uvedeny tipy zahraničních expertů na Photoshop nebo např. olejomalbu.

Dalších několik stran se věnuje obsahu přiloženého cd, jež vychází s každým číslem a němž najdeme zkrácené verze grafických editorů, ukázky fotografií, testovací snímky a podobně. Úvod této statě pochází z pera *Radka Holuba*.

Rubrika **Technika** zaobírá se určitými technickými problémy oblasti digitální fotografie, jako je například fotografování pohybu nebo architektury, dále zde můžeme nalézt plánek k sestrojení kruhového blesku s názvem Udělej si sám, například.

Závěrečné slovo má pomoci jakési digi-glosy uskutečnit *Roman Sejkot*, později *Bohumil Herwing*.

Časopis se stále více osamostatňuje, stává se nezávislým na časopise původním, čehož výrazem může být jednak převedení kompetencí hlavního autora recenzí na šéfredaktora *Jakuba Zemana*, jednak spolupráce s českými fotoreportéry například na tématu Fotografujeme sport, kde se o vlastní zkušenosti podělí Pavel Lebeda (fotoreportér např. EURA 2004,...) nebo Jiří Křenek, fotograf závodů Formule 1. Dalším ukazatelem

tendencí počeštění Digitálního Foto magazínu může být rozšíření okruhu poradců o *Josefa Ptáčka, Petra Šálka* nebo o autora *Štěpána Hona*.

Grafickou se časopis jeví poměrně nepřehledným, jednotlivé články jsou doslova utopeny v nejrůznějších tematických poznámkách nebo ve člancích jiných.

Digi foto vychází 8x ročně. Tedy nepravidelně. V první polovině roku „volněji“, na podzim a v zimě co měsíc. Vydavatel tohoto občasníku, brněnská Computer press media,

se rozhodl o uvedení reklamního slova největší do praxe - rozměry 40 x 28cm jsou obdivuhodné, otázkou zůstává, zda tento fakt nevylučuje praktičnost.

Šéfredaktorem je od prvního čísla, roku 2004, *Petr Bubeníček*, který obdařuje každé vydání svým úvodníkem, v němž ve zkratce, pomocí své vlastní fotografické příhody, seznamuje čtenáře s obsahem čísla, popř. informuje o změnách, ať už formálních, redakčních anebo obsahových. Redakci tvoří *Lenka Lindnerová, Libuše Mohelská, Jan Novák, Vladimír Procházka, Jan Šimek, Petr Vilgus, Silvie Vondorová a Petr Zajiček*, jako stálí spolupracovníci jsou dále uvedeni *Vladimír Birgus, Petr Březina, Jan Cága, Martin Daněk, Martin Endl, Josef Chuchma*, a další.

Dominantou časopisu jsou informace technického rázu a testy digitálních aparátů a doplňkových, postprodukčních softwarových zařízení. O zkrácené představení novinek z této oblasti se stará Lenka Lindnerová na dvoustránce **Zoom**. Po **Zprávách** nalistujeme nepostradatelnou **Galerii čtenářů**, dále tematický, nejrozsáhlejší článek čísla, o kterém nás historkou informoval šéfredaktor v úvodníku. Témata bývají zpracována vyčerpávajícím způsobem, pokud se například jedná o fotografování hor, jsou zde mimo tradičního Ladislava Kamaráda k jednotlivým rozhovorům přizváni i například Petr Novotný, Mirko Sotgiu nebo Jiří Kolbaba. Každý z těchto fotografů uvádí používanou techniku pro ono téma, pod celým článkem je podepsán vždy autor z redakčního kruhu, popř. kolektiv autorů. Dále v části nazvané Inspirace určitý jev současné fotografie (např. Japonskou fotografii, město New York jako Mekka fotografického businessu,...) z pera Vladimíra Birguse, rozhovor s autory (především s fotografy využívající digitální medium, což ovšem není podmínka). Dalšími částmi jsou **Technika a Fotoškola**.

Techniku tvoří především testy fotoaparátů, rozsah jednotlivých recenzí se pohybuje okolo jedné až dvou stránek, recenze jsou zakončeny hodnocením pomocí symbolu hvězdiček, kdy jedna je nejméně, pět je vyjádřeno slovy Vynikající. Dále jsou v konečném přehledu zhodnoceny jednotlivé parametry, obrazová kvalita (jež je v celkovém hodnocení zastoupena 30%), konstrukce (20%), ovládání a ergonomie (20%), funkce (20%) a provozní rychlost (10%). Před samotnou recenzí jsou přehledně v rámečcích uvedeny směrodatné hodnoty rozlišení, zoom, karta a cena přístroje. U recenzí objektivů jsou jako

hodnocené parametry ostrost, sférické zkreslení, vinětace a konstrukce, u scannerů pak obrazová kvalita, funkce, scenovací software, příslušenství a provozní rychlost.

Další částí rubriky Technika je **V akci**, která spočívá s testu přístroje v praxi, tedy fotografování určité akce určitým aparátem (například v čísle 1/2005 je to průběh závodu světového poháru v běhu na lyžích, Zlatá lyže, fotoaparátem Olympus E-300), kdy si čtenář z prezentovaných fotografií a po přečtení textu autora/fotografa o průběhu celého závodu, může názor na fotoaparát vytvořit sám.

Ve zkratce jsou dále stránky věnované informacím o probíhajících výstavách, popřípadě reakce na výstavy ukončené.

Hlavní náplní části nazvané **Fotoškola** jsou rady fotoamatérům, kterak pracovat s přístrojem, především pak ale se softwarem na úpravu fotografií. Preferovaným je zde Adobe Photoshop CS, méně často už pak jiné (např. GIMP 2.0.0).

Časopis je zakončen přehledem fotoaparátů určité třídy, kategorie nebo jako vyhodnocení fotografického veletrhu.

Cílem časopisu Digifoto zřejmě nemá být přínos něčeho nového. Tento časopis, stejně jako jeho hlavní konkurent Digitální Foto magazín, má zřejmě působit coby osvěta, přestože se nemůže nikdy zbavit rizika očernění z důvodu „zaujatosti“ testů, „protěžování“ určitých značek/firem/výrobců, na „úkor“ značek/firem/výrobců jiných.

Pokud ovšem test má být otevřený čtenářům, jakožto celý časopis, zřejmě se nadá pomýšlet na zrušení „hvězdičkového“ hodnocení. Je totiž známo, že tento výsledek je to, co si čtenář přečte jako první, tedy zde cosi takového být musí, s oním rizikem nařčení z čehosi. Samozřejmě.

ZÁVĚR

Situace v dnešní době je svízelná - fotografické časopisy si především MUSEJÍ „vytvořit“ čtenáře. Po úspěchu časopisu **Photo life**, který, sice nikoliv jako první (před ním **FOTOgrafie / magazín**), nabídnul čtenáři možnost vytvářet časopis spolu s redakcí, přijali prakticky magazíny všechny tyto „skvělé“ „nápady“. Největší prostor totiž dostává rubrika nazvaná Nejlepší snímky, tedy snímky od čtenářů, čímž se ovšem výsledná kvalita začíná chvět - šéfredaktor si kvůli prodejnosti nemůže dovolit nikterak zvlášť otálet s přijetím snímků i nižší technické nebo jiné kvality. Tento časopis ovšem má poměrně lidové poslání, tudíž se nad uvažováním vedení redakce nedá nikterak podívat. Problém ovšem začíná tehdy, když tento model přijmou časopisy ostatní - **Foto video**, **FOTOgrafie / magazín**, **Digitální fotografie magazín** i **DIGI**, tedy všechny pravidelně vycházející časopisy se věnují, za přispění profesionálních fotografů, fotografům amatérským.

Zdánlivě jediná cesta za kvalitní fotografií, kterou se lze vydat je cesta formálně vytyčená časopisy **Fotograf** nebo **Historická fotografie**. Tedy radikalizace, protěžování určitých témat a jevů ve fotografickém dění na úkor témat jiných. Čímž ovšem popíráme možnost většího úspěchu u čtenářů - masovost.

Amaterizace, lidovost, ale především nenáročnost a přehuštěnost časopisů, nám do budoucna nedávají příliš naděje na vznik něčeho jednak pravidelně vycházejícího a dále kvalitně a přesto komplexně zaměřeného periodika, jakým bylo v minulosti například **Revue fotografie**.

Domnívám se, že tato práce, přestože to nebyl její prvotní záměr, poskytuje čtenáři možnost zhodnocení fotografických periodik na našem trhu. Jestliže ovšem prvotním cílem byla ona INFORMACE a následná ORIENTACE, tedy cosi, co rozhodně splněno je, musíme nazírat na splnění takového cíle přidruženého jako na určitou povinnost, tedy jako na něco samozřejmého.

Viditelnou snahou ovšem byla určitá korektnost vůči všem vydavatelům, šéfredaktorům a členům redakcí, která měla zabránit v jasně černobílém hodnocení „dobrý/špatný“. V dnešní době je totiž potřeba nahlížet na cokoliv, co je určeno čtenáři/divákovi/posluchači, jako především na produkt. A zde doufám, že jsem čtenáři poskytnul pomůcku při rozhodování, zda je, či není tento produkt určen jemu.

Faktem ovšem zůstává, že k těmto produktům chybí konkurence, neřku-li opozice – časopisy působí všechny stejným dojmem, tedy ve výsledku dojmem stáda. Něco jako nový pohled nazírání na čtenáře, chybí zde profesionalita – profesionál musí na výsledné produkty (časopisy) nazírat pobaveným dojmem, neboť z každého článku je cítit podcenění čtenáře, trapný, nenápaditý pokus vychovávat jej ve fotografa. Je to hra, a pro čtenáře, jemuž je časopis určen, možná i zábavná.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY :

[1] MRÁZKOVÁ, Daniela, REMEŠ, Vladimír : *Cesty československé fotografie*.

Vydání první. Mladá Fronta, 1989

[2] BIRGUS, Vladimír : *Fotografie v českých zemích*. vydání první, Praha: Greda,

1999, 215s., ISBN : 80-7169-902-0

SEZNAM OBRÁZKŮ :

1. Obrázek – st. 12 – jednotlivé typy obálek časopisu *Československá fotografie*
2. Obrázek – st. 24 – jednotlivé typy obálek časopisu *Revue fotografie*
3. Obrázek – st. 35 – jednotlivé typy obálek časopisu *Výtvarnictvo fotografia film*
4. Obrázek – st. 38 – obálka časopisu *Listy o fotografii*
5. Obrázek – st. 41 – obálka časopisu *Imago*
6. Obrázek – st. 43 – jednotlivé typy obálek časopisu *Advanced Obraz & Zvuk*
7. Obrázek – st. 47 – obálka časopisu *Photo life*
8. Obrázek – st. 51 – obálka časopisu *Historická fotografie*
9. Obrázek – st. 54 – obálka časopisu *Fotograf*
10. Obrázek – st. 57 – obálka časopisu *Digitální Foto magazín*
11. Obrázek – st. 61 – obálka časopisu *Digi Foto*

